

SØVÆRNS- ORIENTERING

Den første bevogtningsbåd overtaget

Mandag den 26. august overtog søværnet den første af en serie bevogtningsbåde fra Botved Boats A/S. I oktober 1973 blev der mellem søværnet og Botved Boats kontraheret om en leverance til ca. 4 millioner kroner bestående af 2 stk. 44' og 3 stk. 32' motorbåde. Forud for kontrakten ligger et stort udviklingsarbejde og månedlange forhandlinger.

Bådene bygges på standard CORONET skrog efter opgave fra Søværnets Materielkommando. De udstyres med dieselmotorer fra henholdsvis Volvo Penta og General Motor. Overdragelsen af den første båd, et 44 fods fartøj, der har fået betegnelsen Y 375, fandt sted i Mullerup havn ved Storebælt. Efter en forevisning ved kajen foretoges en præsentationstur,

hvori deltog repræsentanter for Forsvarsstaben, Flådestation Korsør, Søværnets Materielkommando, Botved Boats samt pressen, radio og TV. Der var almindelig tilfredshed med bådens præstationer og sødygtighed.

Den formelle overdragelse markeredes ved, at firmaflaget blev skiftet til orlogsflaget. Firmaet overdrog båden til materielkommandos repræsentant, ingeniør H.O.Hansen, der videregav båden til chefen for Flådestation Korsør. Kommandør Heise gav udtryk for forventninger til de nye lette fartøjer, som på økonomisk vis kan løse mange opgaver i søværnets virke.

Y 375 blev senere sejlet til Flådestation Korsør, hvor den videre udrustning skal finde sted. Det er på nuværende tidspunkt ikke endeligt afgjort, hvorledes bemanning og fordeling af fartøjerne bliver, men det synes at stå fast, at et fartøj skal være i Korsør, hvor det indgår i distriktets farvandsovervågning og daglige tjeneste. Hvis fartøjet holder, hvad det lover, vil det kunne blive et værdifuldt og længe savnet led i denne tjeneste.

Y 375 er forsynet med to GM-motorer, der yder 700 hk og giver en fart på omkring 26 knob. Bådens aktionsradius er på 200 sømil. Der regnes med en besætning på fire mand på de to store både og to mand på de mindre.
(FLS KOR)

Den nye sonartræner

Den 22. august indviede søværnet en ny sonartræner ved Kampinformationsskolen i Frederikshavn.

Træneren, der omfatter 2 sonarrum med PMS 26 sonar samt et sonarkontrolrum med kontrolfaciliteter og kontrolplot, er installeret i et af de eksisterende modelrum på skolen.

Sonartræneren er beregnet til uddannelse af sonarpersonel til PMS 26 enheder samt til uddannelse af personel i A/U procedure og taktik. Træneren kan anvendes separat eller sammen med skolens øvrige faciliteter, således at samarbejdet bro, O-rum og sonarrum kan indøves. Foruden de 2 sonarenheder omfatter træneren et antal mål, der kan repræsentere U-både, torpedoer og forskellige overfladeenheder, alle med realistiske karakteristika såsom ekkostørrelse, præsentation og skruestøj.

Sonartræneren styres af en datamat, der indeholder forskellige programmer til simulering af lydudbredelsen i vandet, således at en mængde forskellige sonarforhold kan indsættes, og eleverne kan på denne måde vannes gradvis til faktiske forhold. Anvendelse af de forskellige A/U våben registreres ligeledes af datamaten, der foretager træffesandsynlighedsberegninger samt giver oplysninger til udplotning af mål og evt. våbendiagram.

Overtagelsen af træneren medfører ikke ændringer i ansvaret for sonaruddannelsen, der stadig hører under Antiubåds kursus, men overvejelser om overførsel af sonaroperatøruddannelsen til Taktikinspektøren forventes afsluttet i nær fremtid.

(TAS)

Nijmegenmarchen

I tilslutning til omtalen af den årlige Nijmegenmarch i Søværns-Orientering nr. 27/74 siger søværnets kontingentleder, orlogskaptajn B. Rasmussen, at det ville være ønskeligt, om der var endnu flere deltagere fra søværnet. Det vil kun være til gavn for flåden, at så mange som muligt søger at gennemføre en march, der stiller så store krav til fysik og ikke mindst vilje.

Det kunne også ønskes, at der blev gjort bare lidt for at opmuntre personellet til at deltage. Hvis man f. eks. skal deltage i en dansk-svensk landskamp i kapsejls, bliver man transporteret i søværnets bus til Stockholm og retur, gratis indkvarteret og får lomme penge, og ingen

feriedage afskrives. Hjemmeværnsfolk får et legat på 100 kr. til hjælp til dækning af rejse m.v., og de 26 danske politifolk transporteredes i bus til Nijmegen og hjem. De norske deltagere blev endda fløjet frem og tilbage med det norske flyvevåbens Hercules-fly.

Men vi bør som sagt have mange flere deltagere fra søværnet, siger kontingentlederen, for det er en stor oplevelse at deltage i denne internationale begivenhed.

(MST)

Historisk ubåd reddet

Sveriges første undervandsbåd HAJEN anses for reddet for efterverdenen. Forsvarsministeriet har skaffet en bevilling på 50.000 kr. til istandsættelse af skroget, der er ved at ruste op på orlogsbasens område i Karlskrona. Det er hensigten at sætte den gamle ubåd i stand og placere den som et mindesmærke foran Marinemuseet.

Rigsdagen bevilgede i 1902 400.000 sv.kr. til en undervandsbåd, og konstruktionsplanerne blev udarbejdet af ingeniør Carl Richson. Ubåden blev bygget under iagttagelse af stor hemmelighedsfuldhed på Galärvarftet i Stockholm. Den var på 111 tons. En automobilfabrik fremstillede en petroleumsmotor på 200 HK. Søsætningen fandt sted i juli 1904.

Den første chef var kapten W. Magnusson. Efter prøveturene indgik HAJEN i kystflåden i 1905. Den var stationeret på vestkysten, hvor det viste sig, at dykningsmulighederne var dårligere end i Østersøen. Der måtte altid medføres en beholder med 15 l vand, fordi kompensationstanken ikke slog til, og tyngden måtte øges i Vesterhavet. Ved langt senere ubådstyper viste det sig også, at forskellen mellem Østersø og Vesterhav kunne beregnes til 8,5 t kompensationsvand.

HAJEN var på mange måder meget ufuldkommen. Den kunne f. eks. ikke affyre torpedoer under gang. Under en øvelse ud for Karlskrona, da den lå i periskopdybde, gjorde "fjenden" den uskadelig. Modpartiets chef sendte en motorbåd frem, og en orlogsgast trak en sort strømpe over periskopet. Det er en historie, der stadig fortælles i svenske ubådskredse.

Marinemuseet ser med stor forventning hen til at få HAJEN istandsat og opstillet. Foreningen Museets Venner tænker nemlig på at udgive en bog "Alverdens museumsbåde", og i den vil Sveriges ældste undervandsbåd få en fornem plads.

(MST)

Indland kort

Et sprængningshold fra Flådestation Korsør skal i næste uge bortsprænge overdelen på Sjællands Rev Fyrbåke, der stammer fra sidste århundredes slutning. Der skal bortsprænges 10 m med en vægt på 6-8 t.

Torpedobådseskadren har holdt forældredag med deltagelse af 200 pårørende og andre gæster. Under sejlads i Århusbugten blev der med hjælp fra en Alouette III-helikopter demonstreret søredning, og F 100-fly fra Flyvestation Skrydstrup viste flyangreb. Der var desuden artilleriskydning og torpedobådsøvelser.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har udsendt de første 6 hæfter i serien "Forsvaret i samfundet". Hæfterne har det sigte at kunne nå enhver interesseret borger og ikke blot den indkaldte, og de er derfor sendt til institutioner, organisationer og biblioteker. Serien vil blive ajourført og nye emner taget op.

Flådestation Frederikshavn får usædvanlig mange besøg i de kommende uger. Forsvarsakademiets taktiske kursus med 32 elever besøger Kampinformationsskolen, og medlemmer af Rotary, Sæby, Lions Club, Hjørring, KFUM, Hjemmeværnet i Hirtshals og værnepligtige fra Flyvestation Ålborg skal på rundvisning.

Udland kort

Den britiske flåde planlægger at udskifte sine 16 knobs minelæggere med hurtigere og mere sødygtige skibe for at kunne påtage sig overvågningen af oliefelterne i Nordsøen. Der er ikke penge til dem på budgettet, men flåden forhandler med andre ministerier, der er engageret i olieboringerne.

Under rensningen af Suezkanalen er der hidtil fundet over 10.000 miner, granater, bomber og raketter samt 23.000 mindre projektiler. Man håber, at trafikken kan genoptages omkring nytår, oplyser kontreadmiral Hassen fra den ægyptiske marinestab.

Den vesttyske flåde har holdt den årlige flåderegatta på Flensborg Fjord. 150 orlogsgaster deltog i 30 sejlbåde på den henholdsvis 23 og 25 sømil lange rute. Flådechefen, viceadmiral Paul Hartwig, overrakte præmier og diplomer.

Juleaften 1717 forliste fregatten LOSSEN ud for Vesterøys sydspids. Norsk Sjøfartsmuseum har i sommer haft 20 arkæologer, dykkere og studenter i arbejde med at frigrave skibet med trykluft-opsugning. Der er fundet mange genstande i vraket, bl.a. flere af dansk oprindelse.

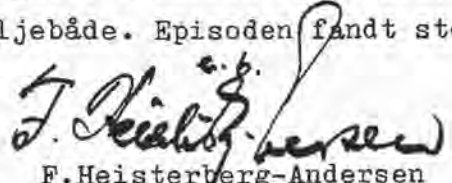
Det svenske Försvarets civilförvaltning overvejer at inddrage de værnepligtiges rejsekort, som berettiger til en frirejse pr. måned. Det skyldes misbrug. En stikprøvekontrol har vist, at 53 af 293 rejsekort var forfalskede. Kortene blev indført i 1970 efter krav fra de værnepligtige.

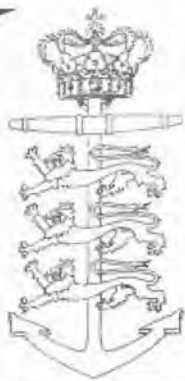
Et britisk flåde-dykkerhold mener at have fundet en sektion af miniubåden X5, der med 4 mands besætning gik tabt i Kåfjorden i Norge under et forsøg på at sænke det tyske slagskib TIRPITZ. Båden er et unikum, og The Imperial War Museum ønsker, at flåden skal finde den og bjærge den, men marinestaben finder opgaven for kostbar.

Den sjette svenske torpedobåd af modificeret SPICA-klasse er blevet søsat ved Karlskronaværftet. Rigsmarskallen, admiral Stig H:son Ericson, navngav den T 136 VÄSTERVIK. Der er yderligere seks torpedobåde af klassen i ordre ved værftet.

Den norske regering har godkendt, at kontreadmiral Thorleif Pettersen fratræder som chef for Sjøforsvarets Forsyningskommando i Haakonsværn og beordres som chef for militærmissionen i Washington og norsk repræsentant ved SACLANT for en periode af tre år.

Israels forsvarsminister Shimon Peres har klaget til FN over en konfrontation mellem to store sovjetiske og to små israelske orlogsskibe i Suezbugten den 26. august. Russerne tog kraftige vandkanoner i brug mod de israelske patruljebåde. Episoden fandt sted på israelsk territorium, siger Peres.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS-ORIENTERING

Et glimt fra det dansk-svenske stævne

Svenske gæster på Marinestation Sjællands Odde

Søværnets Våbenskoles Artillerikursus Sjællands Odde, eller som dette søværnsetablisement på spidsen af den lange halvø også hedder, Marinestation Sjællands Odde, har mange opgaver at løse udover de rent uddannelses-, skydeplads- og marinestationsmæssige for alle tre værn.

Marinestationen har også rent civilt-humanitære opgaver som brandbekæmpelse på Odden, hvor et vidtstrakt sommerhusområde er skudt op indenfor de sidste 15 år, søredningsberedskab til gavn for de hundredvis af lystsejlere, der hvert år sejler vandet tyndt omkring Odden, er meteorologisk station og som det sidste målestation for luft- og nedbørsforurening, alle opgaver, der i tidens løb er blevet pålagt dette alsidige søværnstjenestested på land, og som løses sammen med de militære forpligtelser.

Fra konkurrencen på Sjællands Odde

Også det lokale hjemmeværn nyder godt af marinestationens faciliteter. Næsten hver søndag året igennem er der personel fra hjemmeværnskompagniet i Odsherred til skydetræning på stationens håndvåbenskydebaner. For et par år siden stillede marinestationen efter anmodning fra hjemmeværnet for første gang sine faciliteter til rådighed for afviklingen af den årlige konkurrence mellem hjemmeværnet i Odsherred og dets venskabshjemmeværns afdeling i Sverige, Ängelholms Østre Hjemmeværns-kreds.

Disse to organisationer holder hvert år på skift i de respektive lande konkurrence i forskellige hjemmeværnsdiscipliner. Til konkurrencen i år, der blev afholdt lørdag den 31 august, var der ialt 130 gæster indkvarteret på marinestationen i week-enden, 65 af gæsterne kom fra Sverige, deraf 18 lotter, medens danskerne tegnede sig for resten, deraf ca. 20 lotter.

Konkurrencedeltagerne kom lørdag eftermiddag, og allerede samme dag afvikledes konkurrencerne, der bestod af følgende discipliner: Geværskydning, maskinpistolskydning, maskingeværskydning, præcisionshåndgranatkast, afstandsbedømmelse samt som noget nyt patruljesti,

hvilket vil sige, at konkurrencedeltagerne skal patruljere over en strækning på ca. 2 km og observere alt unormalt på strækningen. Danskerne har de sidste to år vundet denne lokale hjemmeværnskonkurrence, men i år gik prisen fortjent til Sverige, idet det svenske hold opnåede 6221 points mod danskernes 5562 points.

Lørdag aften var der kammeratligt samvær i marinestationens imponerende cafeteria med uddeling af personlige- og holdpræmier. I talerne såvel fra svensk som fra dansk side takkede man marinestationen for dens enestående gæstfrihed og for dens altid beredvillige imødekommenhed med at stille sine faciliteter til rådighed for andet end for snævre værnformål.

(MAS ODD)

Det norske kongebesøg

Hans Majestæt Kong Olav V af Norge aflagde officielt besøg hos Dronning Margrethe i dagene 11.-13 september. Kongen kom til København om bord i kongeskibet NORGE, der var ledsaget af fregatterne BERGEN og NARVIK. I den sydlige del af Kattegat blev kongedelingen under salut mødt af fregatten PEDER SKRAM, og syd for Ven stødte torpedobådene SØHESTEN og SØBJØRNEN til. Undervejs foretog 3 eskadriller med hver 4 luftfartøjer en paradeflyvning over kongeskibet, og der blev givet salut for det norske kongeflag af salutbatterierne på Kronborg og Sirtus. Der var paradering i den norske og danske eskorte og i DANNEBROG. Tamburkorpsset aflagde honnør på Elefanten.

(MST)

Uddannelse og svendeproe

Metalindustriens Lærlingeudvalg har meddelt søværnet, at man er indforstået med, at den uddannelse, der gives til marinekonstabler (maskin), kan fortsætte efter de nuværende retningslinier indtil 1. oktober næste år. Udvalget meddeler samtidig, at man vil stå til disposition med oplysninger om, hvilke nyinvesteringer til maskiner m.v., der er nødvendige for at tilgodese den omlægning i undervisningen, der er sket fra 1. august på Teknisk Skole for maskinarbejdergruppens lærlinge, herunder skruestikarbejdere.

Chefen for søværnet ønsker fortsat efter 1. oktober næste år at kunne indstille marinekonstabler til aflæggelse af svendeproe og har derfor indbudt Metalindustriens Lærlingeudvalg til et møde forud for detailplanlægningen af den ajourførte uddannelse. Man vil gerne drøfte

bl.a. uddannelsens opdeling på teori og praktik og ændring af uddannelsen med henblik på afsluttende svendeproeve som maskinarbejder.

(MST)

Chefen for Flådestation København genåbner beklædningsudsalget

Efter ombygning og udvidelse af beklædningsudsalget på Holmen, med henblik på større vareudvalg og virksomhed for alle tre værn, genåbnede chefen for Flådestation København kommandør E.V.Jørgensen den 30. au-

gust beklædningsudsalget. Han udtrykte håb om, at udvidelsen måtte medføre en fortsat stigning i salget samt et fortsat godt udvalg af kvalitetsvarer, som gør det tiltalende at handle i beklædningsudsalget.

Tilstede ved åbningen var repræsentanter for forsvarrets øverste ledelse, beklædningsudvalgene, personelorganisationerne, håndværkere og leverandører.

Beklædningsudsalget råder nu over to etager, hvor der i hyggelige omgivelser er indrettet udsalg, show-room og prøveværelser.

(FLS KBH)

Svingninger i Flådens tal

Som tidligere meddelt i Søværnsorientering udgår korvetten DIANA, minelæggerne LAALAND og LOUGEN samt orlogskutteren Y 359 af Flådens tal.

Forsvarsministeriet har endvidere tiltrådt, at depotskibet HJELPEREN og torpedobådene af FLYVEFISKEN-klassen udgår af Flådens tal og tilbageleveres til USA. Forsvarskommandoen har indstillet, at minestrygerne af VIG-klassen udgår.

For korvettens vedkommende skal udrangeringen især ses på baggrund af materiellets ringe stand, mens udrangering af depotskibet sker som en konsekvens af forsvarsforliget, i hvilket det forudsættes, at HJELPERENS opgaver hovedsagelig overtages af torpedobådernes mobile base samt periodevis af en minelægger, der efter indretning til dette formål forventes at hejse kommando i løbet af 1975.

Udrangering af 6 torpedobåde af FLYVEFISKEN-klassen finder sted uden umiddelbar erstatning, og det samlede antal af torpedobåde er dermed reduceret til 10, nemlig 4 af FALKEN-klassen og 6 af SØLØVEN-klassen. I løbet af nogle år vil tilkomsten af TB-68 (WILLEMOES)-klassen, der er under bygning ved Frederikshavn Værft, råde bod på manglen af torpedobåde, der i henhold til forliget er fastsat til 18.

Antallet af egentlige krigsskibe i Flådens tal, der i 1972 udgjorde 56, er med disse udrangeringer kommet helt ned på 43, mens det i henhold til forsvarsforliget er fastsat til 52. (MST)

Aktiviteter på DANNEBROG

I forbindelse med Hendes Majestæt Dronningens ophold på Marse-lisborg Slot har kongeskibet DANNEBROG i august måned haft fast station i Århus. Selvom skibet hyppigt har været anvendt til sejlads for den kongelige familie, har der dog i de perioder, hvor skibet har ligget fast i Århus, været mulighed for at iværksætte visse aktiviteter for besætningen.

En stor del af den menige besætning har deltaget i navigationsundervisning om bord, hvilket har resulteret i, at 16 af de menige i begyndelsen af september er indstillet til at aflægge en teoretisk prøve i navigation. Efter denne prøve skal eleverne op til en praktisk prøve i sejlads, hvorefter de, der består, vil modtage det af handelsministeriet

indstiftede duelighedsbevis i sejlads. En af søværnets sejlbåde, en Monarck 44, har under opholdet i Århus været udlånt til DANNEBROG, hvor den sideløbende med en privat sejlbåd tilhørende en af officererne har været anvendt til undervisnings- og øvelsessejlads for besætningen. Alene søværnets sejlbåd har været anvendt i 32 timer til regulær undervisningssejlads.

I fodbold har DANNEBROG under opholdet været ret aktiv og med et meget opmuntrende resultat. Skibet slog således det stedlige detachment fra Livgarden med 4 - 0, havnearbejderne i Århus med 3 - 1, 3. tyske minestrygereskadre, der var på uofficielt besøg i byen, med 4 - 3 og skibsmæglerfirmaet Bergmann, Schmidt og Co. med 5 - 4. DANNEBROG trækker sig således ubesejret tilbage fra besøget i Århus. (DNBR)

112-årig panserbåd genfundet

Den amerikanske panserbåd MONITOR er fundet på havets bund i det frygtede farvand ved Kap Hatteras, hvor den sank for 112 år siden.

MONITOR var konstrueret af svenskeren John Ericsson og blev søsat samme år, som den sank. Det var en ny kanonbådstype, der blev modtaget med stor skepsis i marinen. Den var lille og havde bare en kanon, men den var til gengæld svingbar. Da den amerikanske borgerkrig brød ud, blev båden taget i brug af Nordstaternes flåde.

Den 9. marts 1862 mødte den Sydstaternes pansrede træslagskib MERRIMAC på Hamptons red. Alle troede i begyndelsen, at MONITOR skulle blive et let offer for det store fartøj med de mange kanoner, men sådan gik det ikke. MONITOR sejlede rundt om sin store modstander, som havde faste kanoner og bestandig måtte vende for at komme på skudhold. MONITOR beskød den med lethed fra enhver position. Kampen blev afbrudt uden endeligt resultat, men slagskibet blev nærmest sønderskudt.

Den 31. december samme år bugseredes MONITOR mod Wilmington for eftersyn og reparation, men sank under en storm ud for Kap Hatteras. 16 besætningsmedlemmer druknede.

Dykkerne, der nu har fundet den gamle panserbåd, arbejdede under meget vanskelige forhold i 73 m dybde. Det var også besværligt at identificere vraget, der var i meget dårlig tilstand, men det er nu lykkedes med sikkerhed. Havbunden i området er fyldt med vrage, hvoraf de fleste dog er uden historisk interesse. (MST)

Indland kort

Søværnets Materielkommando har i perioden 9.-14. september foretaget afprøvning af Ultra Electronic nødradiofyrr i Nordsøen. Radiofyrrer blev afprøvet dels fra en orlogskutter, dels fra en gummibåd, og Blåvand Radio, civile og militære fly samt civile skibe var med til at rapportere.

Den 5. september inspicerede Søværnets Taktikinspektør orlogskutteren BARSØ på Holmen og under sejlads i Sundets sydlige del. Den 12. september inspicerede Søværnets Teknikinspektør orlogskutteren THURØ på Flådestation Korsør og under sejlads i Storebælt.

Chefen for Bornholms Marinedistrikt, kommandørkaptajn K.N.Bang, har skrevet en bog om Færøerne. Den kommer på eget forlag i november. Bogen giver en skildring af søværnets virksomhed på Færøerne i tiden efter krigen. Bang forlader i øvrigt søværnet ved udgangen af januar.

Stenstrup Museum i Nordvestsjælland har af Tøjhusmuseet lånt en kanon fra orlogsskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIK, der sprang i luften ud for Sjællands Odde i 1808. Museet har i forvejen mange ting fra skibet og fra flåden.

Ministrygeren AARØSUND har i forbindelse med uddannelse af besætning afsluttet en mineeftersøgning i den sydlige del af Ålbækbugt, hvor det stadig er forbudt at bruge bundsløbende redskaber. Der menes at være godt 30 tyske miner tilbage, men der blev ikke observeret nogen.

Udland kort

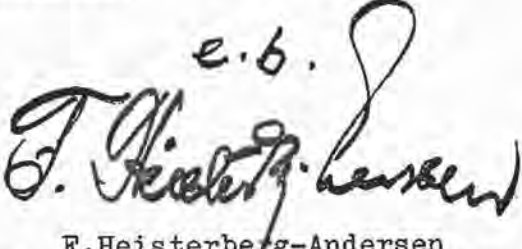
Den amerikanske flåde har foretaget en kraftig rationalisering af periodiske skibseftersyn med godt økonomisk resultat. Omkostningerne ved eftersyn af en atomubåd er nedbragt fra 42 til 36 mio. dollars og for en konventional ubåd fra 25 til 17. mio. dollars. Rationaliseringsbestrebelseerne fortsættes.

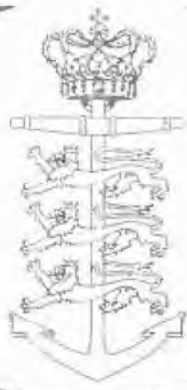
Den svenske flådes netop søsatte torpedobåd VÅSTERVIK har haft flere forgængere med samme navn imellem 1500-tallet og 1750. Byen Våster-
vik, der havde orlogsværft lang tid før Karlskrona, byggede i 1628 et
større orlogsskib med navnet. Skibet havde 26 kanoner. Det forliste ved
Bornholm i 1645.

Den 20. sovjetiske ekspedition til Antarktis sendes nu afsted
med forskningsskibene PROFESSOR VISE og PROFESSOR SUBOV, diesel-elektro-
skibet OB, isbryderen VANKAREM og et tankskib. Et traktorslædetog fra
hovedbasen Mirnyj skal trænge dybt ind i det antarktiske fastland.

Japans første atom-fartøj MUTSU har måtte afbryde sine reaktor-
prøver i Stillehavet på grund af en radioaktiv lækage. Prøveturene har
måtte udsættes i 22 måneder, fordi japanske fiskefartøjer blokerede ski-
bet. Fiskerne frygter forurening af fiskepladserne.

Det hollandske regentpar har netop aflagt besøg i Finland. Sam-
tidig aflagde krydseren DE ZEVEN PROVINCIEEN samt fregatterne VAN SPEIJK
og VAN GALEN besøg i Helsingfors. De mange langhårede orlogsgaster vakte
opsigt i den finske hovedstad.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

"Lille Europa"

Nye beboere i "Lille Europa"

Indtil den 24. november 1951 lå der i den nordlige ende af Quintus nogle bygninger, hvor der blev holdt eftersyn på søminer m.v.. Bygningerne var en del af det daværende Søminevæsen og rummede minesektionen. På nævnte dato ramte katastrofen denne sektion. En brand forårsagede en eksplosion, der på mere end een måde hørtes viden om. Eksplosionen blev senere kendt som "Holmen-Katastrofen".

Med Danmarks indtræden i NATO i 1949 modtog søværnet indenfor mineområdet en betydelig våbenhjælp, som bl.a. nødvendiggjorde oprettelse af minedepoter forskellige steder i landet. Indtil dette fandt sted, havde man kun få og små minedepoter.

Foruden nye depoter blev en centralledelse af Søminevæsenets mine-sektion udbygget. Centralledelsen fik til huse i en ny bygning på Quintus, en bygning, der rejste sig på tomterne fra "Holmen-Katastrofen". Den 2. september 1958 flyttedes der ind i den nye bygning, der efterhånden har fået navnet "Lille Europa". Efter "Holmen-Katastrofen" var der kun en støbt kælder tilbage, og over denne kælder byggedes et minekabelværksted og et lager for minekomponenter, hvorfra man var leverandør til de nye minedepoter af reservedele m.v.. I tilslutning til minekabelværkstedet byggedes et minepatronværksted og sluttelig en hovedbygning, der kom til at indeholde administrationskontorer for minesektionen, et minekomponentværksted, hvor de mere komplicerede minekomponenter kunne repareres og vedligeholdes, et elektroteknisk laboratorium samt nogle klasseværelser.

Området blev hurtigt bindeleddet mellem Søminevæsenet, minelæggerne, minestrygerne og minedepoterne det blev kort sagt minevåbnets "Højborg".

I 1968 oprettedes Søværnets Mineskole som en specialskole under Søminevæsenet, men allerede i 1970 blev alle våben- "Væsenernes" specialskoler omdannet til kursus under een skoleledelse benævnt Søværnets Våbenskole. Den oprindelige mineskole fortsattes nu som Søværnets Mine- og MCM-kursus i "Lille Europa", idet den overtog minesektionens skolelokaler. Meget personel (instruktører, administrationspersonel, ledelse m.v.) var også i starten fælles for Mine- og MCM-kursus og den oprindelige minesektion.

Da Søværnets Materielkommando havde etableret sig i bl. a. Kuglegårdens bygninger, blev den oprindelige minesektions materiefunktioner inkorporeret i materielkommandoen og flyttede fra Quintus. Minekomponentværkstedet, kabelværkstedet og minepatronværkstedet blev tilbage, men kom under andre myndigheder d.v.s. materielkommandoen eller for kabelværkstedets vedkommende Flådestation Københavns værkstedsområde.

I marts i år flyttede minekomponentværkstedet og minekomponentlageret til Flådestation Korsør, og snart vil minepatronværkstedet sandsynligvis flytte til andre lokaliteter på Holmen.

Med Søværnets Teknikskoles oprettelse af Teknikskolens Maskin- og Elektrotekniske kursus i den gamle kampinformationsskole på Margretheholm blev Artillerikursus Margretheholms Bevogtnings- og Nærforsvarsafdeling, der havde haft til huse i denne bygning, hjemløse, men fandt nye lokaler til deres virksomhed i "Lille Europa" sammen med Våbenskolens fotoregistrering.

Kun godt et halvt år varede denne ommøblering for de to afdelinger ved Søværnets Våbenskole. I midten af juli måtte de igen flytte til forhåbentlig mere permanente lokaliteter i Østre Takkeladsbygning, og Søværnets Teknikinspektør og flere medarbejdere rykkede ind i "Lille Europa", som nu deles mellem Teknikskolens ledelse og Våbenskolens Mine- og MCM-kursus.

Ved dette kursus foretages al undervisning i minelære, minestrygning og i mineuskadeliggørelse samt p.t. for Søværnets Antiundervandsbåds-kursus undervisning i A/S-våben. (VBS/SMS)

Orientering om forsvaret på skolerne

Også i år inviterer Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste landets skoleelever til at deltage i en orientering om forsvaret. Til alle skoler er der udsendt en folder med oplysning om, hvordan forsvaret kan være behjælpelig med at arrangere bl.a. orienteringsbesøg på militære arbejdspladser, foredrag, film, diskussioner og erhvervspraktik.

Mange tusinde skoleelever har gennem årene besøgt forsvarets tjenestesteder enten samlet i klasser eller enkeltvis som deltager i uddannelsesdage eller som erhvervspraktikanter. Eleverne har herunder haft lejlighed til ved selvsyn og samtaler med værnepligtige, konstabler og befalingsmænd at danne sig et indtryk af forsvarets vilkår og placering i samfundet. De har skaffet sig oplysning om værnepligtstjenesten og afklaret deres eventuelle ønsker om uddannelse til konstabel eller befalingsmand. På et stort antal skoler og gymnasier har der været holdt foredrag og diskussioner om værnepligtsforhold, uddannelsesmuligheder i forsvaret og om dansk sikkerhedspolitik. (MST)

Film om Artillerikursus Sjællands Odde

I løbet af foråret og sommeren er der ved et samarbejde mellem Søværnets Våbenskoles fototeam og Artillerikursus Sjællands Odde blevet optaget en film om dette etablissement, der har to hovedfunktioner, den som Artillerikursus og den som Marinestation.

Filmen, der har en varighed på ca. 20 minutter, skildrer tjenestestedets hverdag dels som artilleriskole for søværnet, med såvel skydninger fra det opstillede batteri på land som skydninger fra søen indenfor det aflyste skydeområde dels som skydeplads for hærens luftværnsbatterier på Sjælland. Desuden skildres en af de civile humanitære funktioner, som

marinestationen udøver i forbindelse med søredningstjenesten.

Et enkelt islæt, der er noget ud over skolens hverdag er glimt fra Hendes Majestæt Dronning Margrethes besøg på stationen i forbindelse med den årlige mindedag den 22. marts, hvor kampen ved Sjællands Odde i 1808 mindes ved kransenedlægning på krigergraven for de faldne danske på Odden kirkegård.

Foreløbig eksisterer der kun originalen af filmen, men det er hensigten af få lavet en kopi, således at filmen farer såvel på Artillerikursus Sjællands Odde som på Søværnets Våbenskole.

(VBS)

Nye torpedoer i norske ubåde

Modernisering af de norske undervandsbåde af KOBHEN-klassen har øget slagkraften betydeligt. Flåden har bl.a. anskaffet et nyt våbensystem, der består af et ildledelsessystem MSI-70U fremstillet af Kongsberg Våbenfabrik og et antal moderne torpedoer.

Under målfølgelse og angreb mod et eller flere mål vil de taktiske oplysninger i systemet give skibschefen den nødvendige oversigt og kontrol. Systemet fodres med oplysninger fra bl.a. radar, sonar og periskop. Man kan under angrebet vælge at holde kontakt med torpedoerne gennem en tråd, der afspoles fra trådmagasinet i torpedoen. Gennem tråden sendes impulser fra torpedoen til ildledelsessystemet, som kontrollerer, at torpedoen hele tiden har den rette angrebskurs. Flere torpedoer kan styres samtidig, og hver torpedo kan udføre nye angreb, hvis den ikke træffer i det første. Torpedoen er en ny, avanceret type med høj fart og stor radius. Den er meget vanskelig at afsløre og kan ikke forstyrres af fjenden.

Det nye system har desuden en række andre fordele; det kan f.eks. simulere øvelses-programmer for uddannelse af personel, indlæse alle data til en nøjagtig rekonstruktion af angrebene og aflæse lyd hastigheder i vand.

Den norske flåde har 15 enheder af KOBHEN-klassen, som er leveret i perioden 1964-67. De er bygget ved Rheinstahl-Nordseewerke i Emden. Marinestaben planlægger for tiden den næste generation af undervandsbåde. Der regnes med en gennemsnitslevetid på en snes år, men man må også regne med, at der går 6 til 8 år fra planlægningens begyndelse, til ubåden er i operativ tjeneste.

(MST)

Indland kort

Den øverstkommanderende for de amerikanske flådestyrker i Europa, admiral Harold E. Shear, U.S.Navy, har aflagt besøg i Danmark. Han blev modtaget af chefen for søværnet og fik en orientering om den danske flåde.

Det belgiske fjernsyn har fået dansk og amerikansk tilladelse til at sende et TV-hold til forsvarsområdet i Thule for at optage en udsendelse om et militært anlæg under arktiske forhold. Det belgiske TV-hold på tre mand er igang med optagelserne.

Marineforeningen i København, Flyvevåbnets Soldaterforening og medlemmer af Marinehjemmeværnet, Kvindeligt Marinekorps og Danmarks Lottekorps har besøgt Marinestation Sjællands Odde. De 40 deltagere fik en grundig orientering og en rundvisning.

Søværnets Våbeninspektør inspicerede orlogskutteren LÆSØ den 19. september. Inspektionen fandt sted på Holmen og i Sundet. Stabschefen ved Chefen for Søværnet inspicerer inspektionskutteren AGPA den 24. september.

Chefen for Royal Navy Petty Officers School, HMS ROYAL ARTHUR, commander Peter A. Pinkster, har 10.-13. september besøgt søværnet. Formålet var at blive orienteret om generel uddannelse, lederuddannelse og samarbejdsordningerne. Pinkster besøgte bl.a. Frederikshavn, Holmen og Forsvarskommandoen.

Til brug ved gudstjeneste om bord i Flådens skibe findes ved Flådestation København standardpakker indeholdende alterbog, ritualbog, trækor, alterlys og -stager. De skal nu suppleres med en alterdug og en gudstjenestestander og pakkes mere bekvemt, så orlogspræsten selv kan medbringe dem.

Udland kort

Den amerikanske flåde sælger for tiden over 300 skibe, deriblandt 4 hangarskibe, til ophugning. De forventes at indbringe 20 mio. dollars, en trediedel af prisen for en ny fregat. Reserveflåden vil efter salget bestå af 536 enheder - siden krigen har der 6 gange været brug for at tage skibe ud af mølposen.

Karlskrona örlogsbaser får ny chef den 1. oktober. Kommandør af 1. grad Lennart Ahrén efterfølger kommandør Hans Gottfridsson, som går på pension. Ahrén er chef for forsvarsstabens personelafdeling. Han har tidligere været chef for jagere og overadjutant hos kongen.

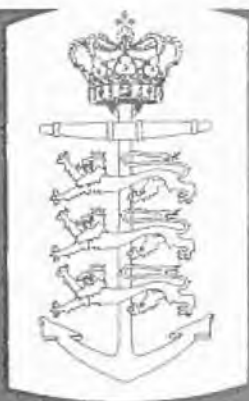
Den engelske flåde er klar til at søsætte et nyt specialskib udrustet med avancerede systemer til sporing af ubåde. Skibet har endnu intet navn, og detaljer opgives ikke. Derimod oplyses det, at forsøgene med tilsvarende systemer på den tidligere destroyer MATAPAN, 3.835 t har været vellykkede.

Det svenske forsvar må hvert år uddanne 5.000 værnepligtige i lastvognskørsel, da der stadig ikke er tilstrækkeligt mange med kørekort ved indkaldelsen. Også værnepligtige under den magiske 18 års-grænse kan få militært kørekort - i øjeblikket er der en halv snes 16-17-årige på køreskolen i Håssleholm.

Under en øvelse i Stillehavet ramte et missil fra et F-4 Phantom-fly fra hangarskibet RANGER en flådehelikopter, der styrtede i havet. Besætningen på 6 mand blev straks eftersøgt af destroyerne JOUETT og BRADLEY, men uden resultat. En undersøgelse af ulykken er endnu ikke afsluttet.

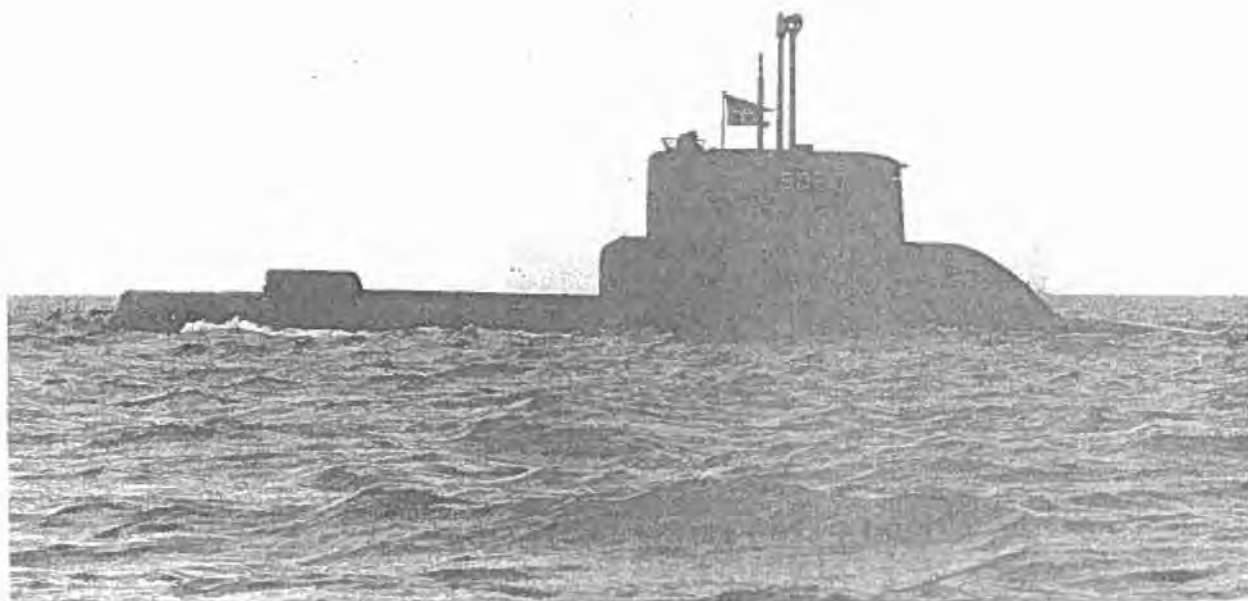
Den vesttyske marine holder næste år fire længere kursus for navigationsofficerer fra handelsflåden, hvor hovedvægten lægges på søtransport og samarbejde med flåden. Efter tilfredsstillende gennemgang opnår deltagerne at blive søløjtnanter af reserven. En betingelse er, at de først har gennemgået tre ugers uddannelse på den civile havariskole.

S. Thostrop
Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

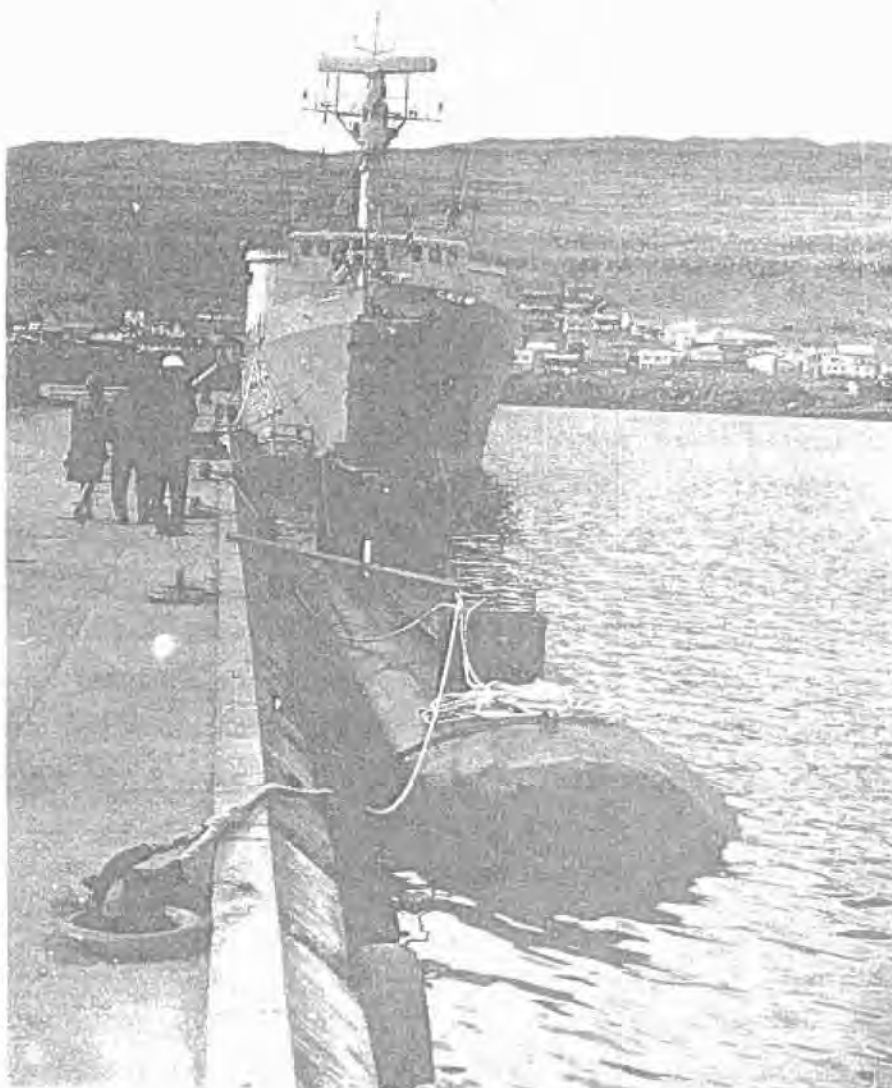
NORDKAPEREN i Nordatlanten

Undervandsbåden NORDKAPEREN krydser Polarcirklen

Som tidligere nævnt i SØVÆRNSORIENTERING 28/74 foretog undervandsbåden NORDKAPEREN i perioden 12. august til 2. september en neddykket forlægning til Færøerne og Island.

NORDKAPEREN afgik fra Holmen umiddelbart efter ferieperioden og gik i overfladen til Skagen Rev Fyrskib og efter neddykning startedes på første stræk til Thorshavn. Turen forløb rutinemæssig med hurtige dybde forlægnin-
ger afbrudt af snorklinger i periskopdybde. Ved passage af Shetlandsøerne

NORDKAPEREN og INGOLF i THORSHAVN

opnåedes visuel kontakt med øen Foula, og ganske naturligt blev der tilladt "et velfærds-kig" for besætningen i periskopet. Senere på dagen passerede NORDKAPEREN olie-boretårnet "DEEP SEA DRILLER", som borer på 150 meters dybde. Støjen fra olieplatforme kan høres langt væk i undervandsbåde, som normalt ikke har problemer med at passere dem neddykket.

Næste morgen mødte NORDKAPEREN inspektionsskibet INGOLF sydøst for Færøerne og formiddagen igennem øvedes antiubådsøvelser. Om eftermiddagen forlagde NORDKAPEREN gennem Nolsø Fjord, hvor uddykning skete 1500 meter fra kajen i Thorshavn. Herefter lagde NORDKAPEREN til ved kajen, hvor en større menneskemængde var forsamlet for at se den første danske undervandsbåd på Færøerne i 50 år.

INGOLF, som i week-enden var i Thorshavn, overtog naturligt "moderskibs-

funktionen " og ydede en virkelig god service for undervandsbåden med hensyn til kost, bad, forsyninger og andre fornødenheder, i øvrigt bistået af inspektionskutteren TEISTEN, der senere fungerede som presseskib. Lørdag/søndag var der med Marinestation Thorshavn's velvillige assistance arrangeret udflugter for ubådsbesætningen i fjeldområdet ved Thorshavn. Forinden afgang fra Thorshavn foretog NORDKAPEREN en demonstrationsdykning samt uddykning i overværelse af pressefolk om bord i TEISTEN. Derefter forlagdes nordover i overfladen med fiskeriinspektionsstander vajende og efter dykning i Djupene forlagdes efter aftale med Færøernes Kommando ud til fiskerigrænsen, og et område NW for øerne blev herefter kontrolleret, inden kursen blev lagt nordover mod Island. Det næste stræk forløb roligt, idet trafikken i området mellem Færøerne og Island er overordentlig ringe. Der skete intet bemærkelsesværdigt, førend vagtchefen 22. august kl. 0030 Z på 13°50' W længde kunne melde, at NORDKAPEREN passerede Polarcirklen i 50 meters dybde. Dette bragte straks hele besætningen på benene, og efter at et stærkt begrænset polarceremoniel var overstået, udskænktes punch, og polardiplomer kunne udgives, hvor navnene for at undgå at chokere folk var oversat til islandsk.

Om torsdagen passerede NORDKAPEREN nord om Grimsey - 70 sømil fra isgrænsen - og dykkede ud ved Eyjafjörður fredag den 23. august. Temperaturen var lav, 4° C på overfladen, så vinterbeklædningen blev fundet frem. Ved ankomsten til Akureyri var der lokalt trafiksammenbrud. Den danske vicekonsul, Gisli Konradsson, kunne berette, at det danske undervandsbådsbesøg var det første overhovedet i Akureyri. For at imødekomme den store interesse, der var for NORDKAPEREN, arrangeredes et program for børn under 14 år, hvor der blev udskænket appelsinjuice eller, som det hedder i marinekredse, NATO-juice. Det islandske politi overvågede arrangementet for de fremmødte 250 børn.

For besætningen blev der om lørdagen arrangeret bustur, som varede 10 timer, hvor besætningen fik lejlighed til at stifte bekendtskab med den særprægede natur. Der var besøg til vandfald, svovlkilder, badning i grotter med 43° C varmt vand og besøg i lavaområder. Om søndagen var undervandsbådens officersbesætning Akureyri bys gæster ved en middag, hvor gavevåbenskjold blev overrakt.

Mandag morgen afgik NORDKAPEREN i nordlig storm, som havde givet en hel del sne, og dykkede i fjordmundingen og påbegyndte transit hjemover. Turen til Danmark forløb som hurtig neddykket transit, og søndag den 1. september uddykkede båden til et herligt sommervejr ved Skagen Rev Fyrskib. Om mandagen anløb båden Kongsøre og påbegyndte ugen med øvelser med frømandskorpset.

NORDKAPEREN udsejlede på turen 2584 sømil med 95% af tiden neddykket. Turen viste NARHVALEN-klassens evne til at operere på de større have og gav besætningen gode operative erfaringer, og materiellet blev afprøvet under andre forhold, end man normalt er vant til. Det er ikke første gang, en undervandsbåd af denne klasse er i Nordatlanten - i forbindelse med søsterskibet NARHVALEN's neddykkede sejlsads på 42 døgn rundenes Færøerne uden anløb i 1971. (NORK).

Ny orlogspræst i Grønnedal

Orlogsprovst Claus Harms har ved en kirkelig højtidelighed indsat pastor Jonathan Motzfeldt fra Julianehåb som orlogspræst ved Flådestation Grønnedal. I højtideligheden deltog landsprovst Jens Chr. Chemnitz og pastor Motzfeldt Hammeken fra Frederikshåb samt personel fra flådestationen og Grønlands Kommando.

Sideløbende med sit daglige arbejde som præst i Julianehåb og som næstformand for Grønlands Landsråd skal Jonathan Motzfeldt fremtidig varetage den kirkelige betjening ved flådestationen og i de sejlenheder, der er underlagt Grønlands Kommando. (GLK)

Uddannelse af konstabler af operatørlinien

I SVN BEF. nr. 37 var opslået et kursus i værktøjslære og materielvedligeholdelse for konstabler (O), AR, MI og TO af hold JAN 1974.

Årsagen til dette opslag er bl.a. indførelsen af 9 måneders tjenestetid for værnepligtige, hvilket har medført ændringer i tjenesteomgangen for konstabler af operatørlinien og dermed også nye uddannelseskrav for denne personelgruppe. Årsagen skal imidlertid også søges i de bestræbelser, der pågår i Marinestaben for at finde et uddannelsesmønster, der kan medvirke til at gøre tjenesten mere tilfredsstillende for denne personelgruppe.

Et par af de principper, den kommende uddannelsesplan for konstabler af operatørlinien skal bygge på, er, at uddannelsen skal være fremadskridende, og at personellet skal anvendes i overensstemmelse med den netop givne uddannelse. Man tænker sig uddannelsen givet i 2 eller flere trin og ændringer i funktionsområder i takt hermed.

KURSUSBEVIS

Det attesteres herved, at

(efternavn)

(fornavn/e)

CPR nr. _____

med tilfredsstillende resultat har gennemført det af

**Metalindustriens Brancheudvalg
for uddannelse af specialarbejdere**

udarbejdede, og af **Uddannelsesrådet** godkendte
kursus:

BRUG AF HÅNDVÆRKTØJ

I tiden fra / 19 til / 19 .

Kursets indhold og omfang fremgår af kursusbevisets
bagside.

(skolens stempel)

Den / 19

(faglærer)

(skolens leder)

Kurset

BRUG AF HÅNDVÆRKTØJ

består af:

Orientering

Øvelsesopgaver

Fagteori

Materialelære

Tegningslæsning

Sikkerhed

I ALT 120 TIMER

hvor deltagerne opnår kendskab til og manuelle
færdigheder i brug af håndværktøj.

Kurset tager specielt sigte på skibsværftsindustrien
og indgår som led i et trindelt uddannelsessystem.

For- og bagside af kursusbevis

Kursus i værktøjslære og materielvedligeholdelse skal betragtes som
en del af et trin. Dette kursus er udarbejdet i samarbejde med "Metalindu-
striens Brancheudvalg for uddannelse af specialarbejdere" og godkendt af
"Uddannelsesrådet". Gennemføres kursus med et tilfredsstillende resultat,
udstedes et kursusbevis.
(MST)

Indland kort

Chefen for NATO's flådestyrker i Østersøen, den vesttyske viceadmiral
W.Meentzen, aflagde den 19. september afskedsvisit i Søværnets operative
Kommando. Efter besøget gik Meentzen om bord i minelæggeren FYEN, som lå
til ankers ud for Århus havn. Han blev modtaget med skansevagt, parade og
salut.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet inspicerede frømandsskolen på Torpedostation Kongsøre den 10. september. Han var ledsaget af chefen for Undervandsbådseskadren og repræsentanter for Marinestaben. Der blev bl.a. vist dykning med ilt og presluftudstyr og øvelser på feltbanen.

Tøjhusmuseet indleder den 8. oktober sæsonens foredragsrække over emnet "Berømte slag i Danmarks historie". Den 19. november taler kommandørkaptajn E. Borg om Køge Bugt 1677, og den 18. marts taler kommandørkaptajn J. Teisen om Helgoland 1864.

Der holdes landstalsmandsudvalgsmøde for gruppen værnepligtige befalingsmænd og elever i dagene 1.-4. oktober på Holbæk Kaserne. På dagsordenen står bl.a. omlægning af hobby- og idrættsvirksomheden, centrale talsmandskurser og definition af arbejdstid og arbejdsregler.

Udland kort

Den svenske forsvarschef har anmodet om en bevilling på 100 mio. sv.kr. ud over de budgetterede 8.141 mio. til forsvaret i næste finansår. Bevillingen skal udelukkende dække de voldsomt fordyrede drivmidler, der er steget med 200 mio.kr., men der er kun dækning for halvdelen.

Stabschefen ved de sovjetiske flådestyrker, admiral Nikolaj Sergejev, har aflagt et fem dages besøg i Finland. Han var gæst hos flådechefen, kontreadmiral Stig Wikberg, og fik en orientering om finske flådeforhold og besøgte flere tjenestesteder og skibe.

Den amerikanske flåde har ombygget forsøgsskibet NORTON SOUND til brug for omfattende afprøvninger af det nye missilsystem AEGIS. Amerikanerne venter, at det vil blive firsernes missilsystem i destroyere og fregatter. Hidtil har afprøvningerne været tilfredsstillende.

Den norske regering ventes snart at orientere Stortinget om forsvarsministeriets forslag til nye regler for behandling af ukendte ubåde i norsk territorialfarvand. Arbejdet med revurdering af reglerne blev igangsat efter den forgæves eftersøgning af en ubåd i Sognefjorden i 1972.

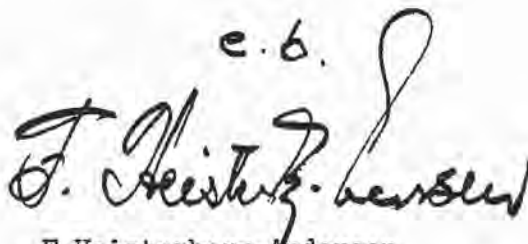
Den sjette britiske Type 21 AMAZON-klasse fregat, ALACRITY, 2.500 t, blev søsat den 18. september i Glasgow. Det er det 9. skib med dette navn - det første var en sloop med 18 kanoner fra 1806, den sidste også en sloop fra 1944, ophugget i 1956.

De arabiske landes forsvarsudgifter er nu i gennemsnit 9,5% af bruttonationalproduktet, mens den i NATO-landene er 3%. Israels forsvarsudgifter er de højeste i verden med næsten halvdelen, mens Ægyptens ligger på en trediedel af bruttonationalproduktet.

Frankrig søsatte i sidste uge en atomubåd og har dermed tre i tjeneste. Den næste ventes søsat om et års tid og den femte under bygning året efter.

Det amerikanske forsvar har nedsat en kommission med repræsentanter for industrien, der skal forberede forswarets fuldstændige overgang til metersystemet. Overgangen ventes at tage adskillige år, og i første række sigtes der på skibsbygning, våben og elektronisk udrustning samt bygningskonstruktioner.

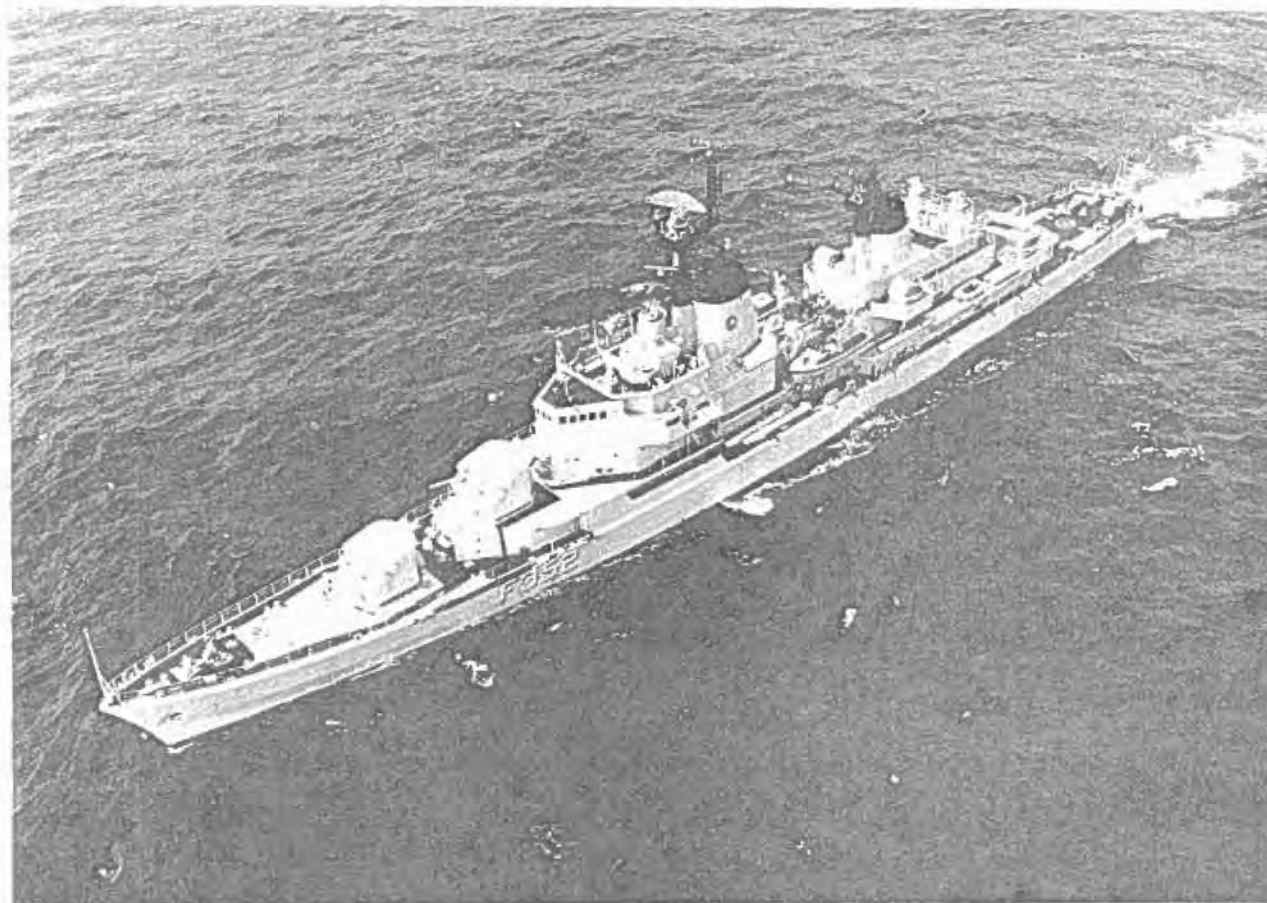
e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Fregatten PEDER SKRAM i STANAVFORLANT

Den 17. juli afgik PEDER SKRAM fra Holmen for at slutte sig til STANAVFORLANT i Rosyth i Skotland. STANAVFORLANT er en forkortelse for STANDING NAVAL FORCE ATLANTIC, der er en til enhver tid formeret flådestyrke, som omfatter et vist antal destroyere og fregatter samt hjælpeskibe fra forskellige NATO -lande. Afgangen blev festliggjort af Søværnets Tamburkorps, der spillede på kajen. Forinden havde der været rundvisning om bord for pårørende til besætningen samt en afskedsforfriskning.

I Rosyth sluttede PEDER SKRAM sig til STANAVFORLANT sammen med undervandsbåden DELFINEN for at deltage i JOINT MARITIME COURSE, der er et teoretisk taktisk kursus, hvor blandt andet doktriner og principper for de følgende ca. 2 ugers øvelsesaktivitet blev gennemgået og trukket op. Denne

STANAVFORLANT i Atlanterhavet

periode, der omfattede deltagelse af forskellige engelske enheder, foregik fra Rosyth via Shetlandsøerne næsten helt til Færøerne og tilbage til Rosyth igen. Et enkelt døgn ankrede styrken i Scapa Flow, som er kendt fra søkrigshistorien.

Efter endnu et weekend ophold i Rosyth forlagde STANAVFORLANT sydover i Nordsøen under afholdelse af forskellige øvelser med fly og undervandsbåde og gik til ankers ved Helgoland, hvor de enkelte skibe arrangerede bådtransport til land, således at alle, som havde lyst, kunne komme en tur i land og opleve det efter sigende toldfri paradis, der i virkeligheden ikke forekom særlig toldfrit, hvad priserne angik.

Den videre øvelsesaktivitet foregik i Den tyske Bugt og sluttede af med forlægning gennem Kielerkanalen til Kiel, hvortil PEDER SKRAM og de øvrige enheder ankom 15. august. Under weekendopholdet i Kiel blev der givet rejsetilladelse til en del af besætningen, så det var muligt at rejse hjem til Danmark på weekend.

Fra Kiel fortsatte med tyske enheders deltagelse øvelserne gennem

danske farvande, Skagerak og Nordsøen til Tyne River, hvor Newcastle var næste anløbshavn. Sejladsen op ad Tyne River til Newcastle tager et par timer, og der er kraftigt tidevand at tage vare på. På en lang strækning er floden så smal, at skibe af en vis størrelse ikke kan svaje rundt, men er henvist til særlige svajepladser. I Newcastle var der, som i de øvrige havne, et omfattende velfærdsprogram for besætningen, og PEDER SKRAM havde stor glæde af den derværende danske konsuls hjælpsomhed.

Så gik det atter østover, dennegang mod norske farvande, hvor operationerne med norske enheders deltagelse foregik såvel på det åbne hav som i den norske skærgård. I denne periode var der et enkelt ophold til ankers i Gloppenfjorden, der ligger temmelig langt inde i landet. De norske operationer og i øvrigt PEDER SKRAMs deltagelse i STANAVFORLANT sluttede med besøg i Trondheim. Den 8. september forlod PEDER SKRAM styrken for under forlægning hjem at ledsage det norske kongeskib med kong Olav om bord gennem danske farvande til København.

Under togtet lykkedes det hurtigt PEDER SKRAMs volleyball hold at tilkæmpe sig STANAVFORLANTS "SPORT TROPHY" og beholde det til lige før afgang fra Trondheim. På ugebasis foregik udskiftning af personel skibene imellem, således at adskillige besætningsmedlemmer fik indblik i, hvorledes man levede og opererede i de øvrige skibe.

På det øvelsesmæssige område havde PEDER SKRAM et godt udbytte. Der var på hele togtet rig lejlighed til at operere både med og mod tilsvarende skibsstørrelser. Operationerne spændte fra enkeltskibsøvelser til store taktiske øvelser med deltagelse af andre overfladeenheder, jagerfly, antiundervandsbådsfly, undervandsbåde og helikoptere, hvoraf STANAVFORLANT enheder rådede over fire.

PEDER SKRAM genforsynedes på togtet 12 gange til søs, såvel om dagen som om natten, fra det tankskib, der var med i styrken, og havde 5 "light jack stay" operationer. Ved hver genforsyning modtoges mellem 50 og 100 tons brændolie og 30-40 tons ferskvand. Undervejs mod Trondheim var der "sail pass", hvilket foretages hver gang, et skib skal til at forlade styrken, en slags farvelhilsen, hvor de øvrige skibe passerede tæt forbi PEDER SKRAM på en lang linie. Det blev en festlig "sail pass" med af-fyring af salutkanonerne, udlægning af kunstig tåge, opsendelse af balloner med kanonslag, som blev sendt over mod de passerende skibe, og mange andre morsomme påfund.

(PESK)

. Farlig landing endte heldigt

FYLLA's helikopter med havaristen

Et flyhavari på en lille ø ud for Egedesminde fik den lykkelige udgang, at flyets pilot, Jørgen Blakmar, Sdr. Strømfjord, og hans passager, Jan Eckert, Sdr. Strømfjord, slap fra en dramatisk landing uden kvæstelser. Det lille privatfly fra flyveklubben i Sdr. Strømfjord blev svært beskadiget, bl.a. blev propel og næsehjul knust under landingsforsøget.

De to unge mænd var fløjet fra Sdr. Strømfjord med kurs mod Egedesminde for at hente en kammerat, som havde udsøgt et passende landingsområde for det lille fly. Men terrænforholdene var imidlertid så dårlige, at flyet ved landingen sank ned i blød tørvebund og havarerede.

Inspektionsskibet FYLLA, som lå i Egedesminde havn, blev anmodet om assistance til at transportere flyet fra landingsstedet til Egedesminde. Efter indhentet tilladelse fra Grønlands Kommando påtog FYLLA sig opgaven. Teknikerne tog vingerne af flyet, hvorefter FYLLA's helikopter løftede flyet og bragte det til Egedesminde. Det blev herfra sendt videre med skib til Sdr. Strømfjord.

(FYLL).

Nordkommandoens nye chef

Den britiske general Sir John Sharp, der netop er tiltrådt som chef for NATOs Nordregion, har i denne uge været på tiltrædelsesvisit i Danmark. Han har afløst Sir Thomas Pearson, som trækker sig tilbage efter 40 års aktiv tjeneste.

General Sharp er født i Leicester i 1917 og blev officer i artilleriet i 1938. Under krigen gjorde han tjeneste først i Frankrig og derefter i Nordafrika. Han blev dekoreret med Military Cross to gange og deltog i felttoget på kontinentet som en af Montgomerys personlige forbindelsesofficerer. Sharp blev generalløjtnant i 1972 og har siden tjenstgjort i forsvarsministeriet som military secretary. Han er gift og har tre døtre og en søn. Han er kendt som en meget ivrig sportsmand.

(MST)

Usædvanlig sprængningsopgave

Et sprængningshold fra Flådestation Korsør under ledelse af PL H.D. Nielsen har været sat ind på en sprængningsopgave lidt udover det sædvanlige, idet "Fyrlisten nr. 980", Sjællands Rev baake, skulle bortsprænges, men vel at mærke på en sådan måde, at betonfundamentet, der ragede 4 m op over daglig vande, forblev ubeskadiget. Det skulle nemlig umiddelbart efter være fundament for

det nye fyr, som Farvandsdirektoratet havde klar til opsætning.

Man gik først i gang med beregning af sprængstofmængde, placering o.s.v. De 4 ben, som fyret hvilede på, skulle kappes over ca. 1 m over fundamentet og på en sådan måde, at fyret faldt østover. Selve fyrets vægt var anslået til 9 tons, dets ben var ca. 10 m lange, og bestod af et inderrør og et yderrør med forstærkerribber. I rørene var istøbt beton. Udvendig diameter 270 mm. En ukendt faktor var betonfundamentets beskaffenhed.

Der blev anbragt 4 stk. 3 kg skæreladninger på hvert ben, på de østlige 110 cm over fundamentet og 125 cm over i den vestlige side. Ved sprængningen blev alle 4 ben kappet over på det beregnede sted, men fyret forblev på sin vante plads. Det viste sig, at cementen i rørene var smuldret væk, og de 4 bens rør gled ned over de tilbageværende jernstubbe.

Ved hjælp af wiretræk fra inspektionsskibet FAROS blev fyret trukket i vandet. Betonfundamentet havde ikke lidt overlast og det samme viste sig at være tilfældet med lanterneglasset, der havde været anbragt ca. 11 m over sprængningsstedet. Farvandsdirektoratet var herefter klar med det nye fyr, der var på plads få timer efter.

Aktionen må betegnes som vellykket, og man er allerede i gang med overvejelser om en ny sprængning af samme art, idet også Lysegrunden nord for Hesselø skal væk.
(FLS KOR)

Indland kort

Der indkaldes ansøgninger til afløsning for det personel, der afgår fra slædepatruljen SIRIUS til sommer. Optagelse kan søges af tjenstgørende og hjemsendte inden for graderne premierløjtnant, løjtnant og sekondløjtnant af reserven samt oversergent og sergent. Fristen er 26. oktober.

Fiskefartøjsforsikringen Limfjorden G/S har tilbudt at betale 10.000 kr. som dækning for søværnets krav om bjærgeløn for inspektionsskibet VÆDDERENS bjærgning af fiskekutteren JENS THOMSEN den 25. september i fjor. Chefen for Søværnet har accepteret.

Chefen for Søværnet har efter ønske fra besætningen tiltrådt, at orlogskutteren Y 343 benytter navnet LUNDEN, et navn som kutteren under udstationering ved Færøerne uofficielt anvendte. På grund af fartøjets alder vil navnet dog ikke blive søgt godkendt ved kgl. approbation.

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af 60 mand fra Dronningens Livregiment og af medlemmer fra Rotary i Hjørring. Desuden har Forsvarets Gymnastik- og Idrætsinspektør, oberst A.Lohmann-Krag, inspiceret marinekasernens værnepligtige besætning.

Chefen for Søværnet har indstillet til Forsvarskommandoen, at 42 korporaler af hold JUL-73 tilbydes førtidshjemsendelse den 11.oktober. Korporalerne, der er hjemsendelsesberettiget den 25.oktober, vil alle være afløst af værnepligtige menige specialister den 4.oktober.

Danmarks Radio har holdt lytter- og seermøde for Vestsjælland i Holbæk. Blandt de 80 indbudte var chefer og repræsentanter for befalingsmænd og menige. Fra søværnet var der deltagere fra Marinestation Odden, Torpedostation Kongsøre og Flådestation Korsør.

Udland kort

Den franske flåde overfører i de kommende år et stort antal enheder til Toulon. 2.eskadre atomubåde får base her, mens 1.eskadre baseres i Brest. Toulon-eskadren får et endnu ukendt antal ubåde på 2.200 t, der indgår i flådens tal fra slutningen af halvfjerdserne.

Den svenske forsvarsminister har nedsat en kommission, der skal beskæftige sig med forsvarets øverste ledelse. I forsvarsdebatten kaldes stabene for dyre og personelbindende. Et hovedspørgsmål bliver, om værnstabene skal afløses af en central stab.

Den irske minestryger GRAINNE har opbragt den sovjetiske fiskeritrawler VIKTOR KHUDYKOV for ulovligt fiskeri indenfor den irske fiskerigrænse. Minestrygeren affyrede 8 advarselssalver, før trawleren stoppede. Der forhandles i Cork om redskabernes konfiskationsværdi, som irerne har opgjort til 96.000 pund.

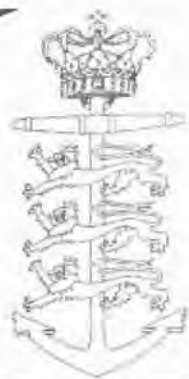
Den britiske flåde har for første gang i historien fået en kvindelig kadet. Det er den 18-årige Claire Brereton, der foreløbig skal gøre tjeneste på fre-gatten APOLLO. - Jeg får mange efterfølgere, siger hun, der et par dage har været den mest fotograferede kvinde i United Kingdom.

Den svenske flåde er igang med den største øvelse siden krigen. I øvelsen - MARÖ 74 - deltager over 4.000 mand og næsten hundrede skibe. Den foregår langs den svenske sydkyst, og der simuleres bl.a. krænkelser af svensk farvand og luftrum og tilstedeværelse af ukendte undervandsbåde.

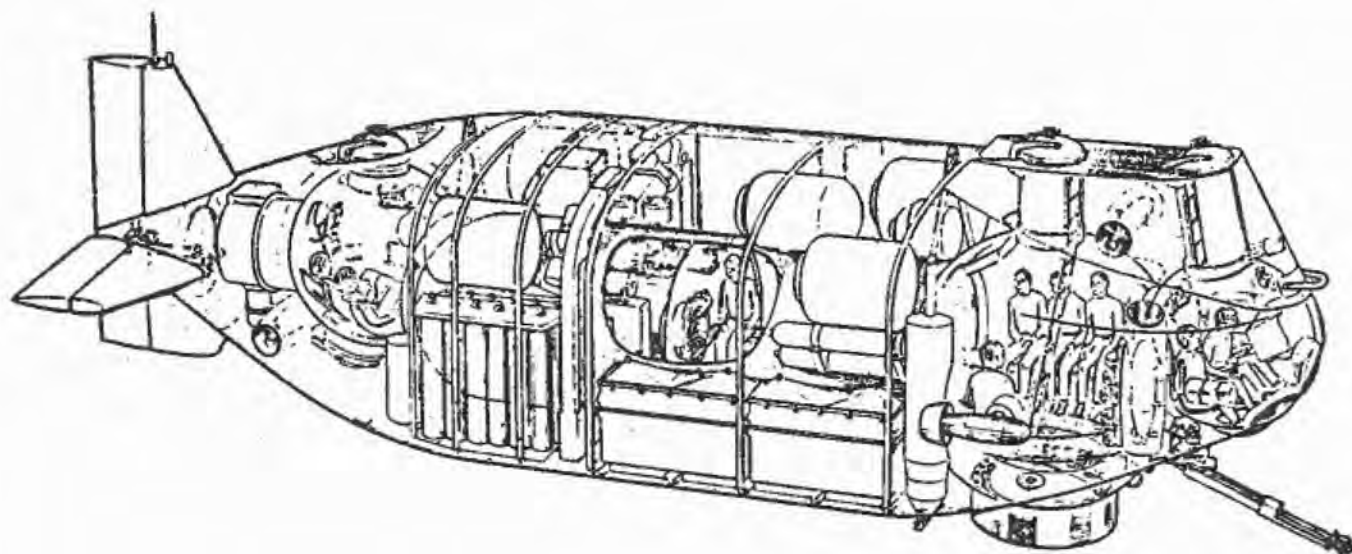
Royal Marines Museum i Portsmouth har som permanent lån modtaget et Victoriakors uddelt under Krimkrigen til løjtnant G.D.Dowell. Hans efterkommere, der nu bor på New Zealand, overrakte korset. Museet har dermed 9 Victoriakors.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

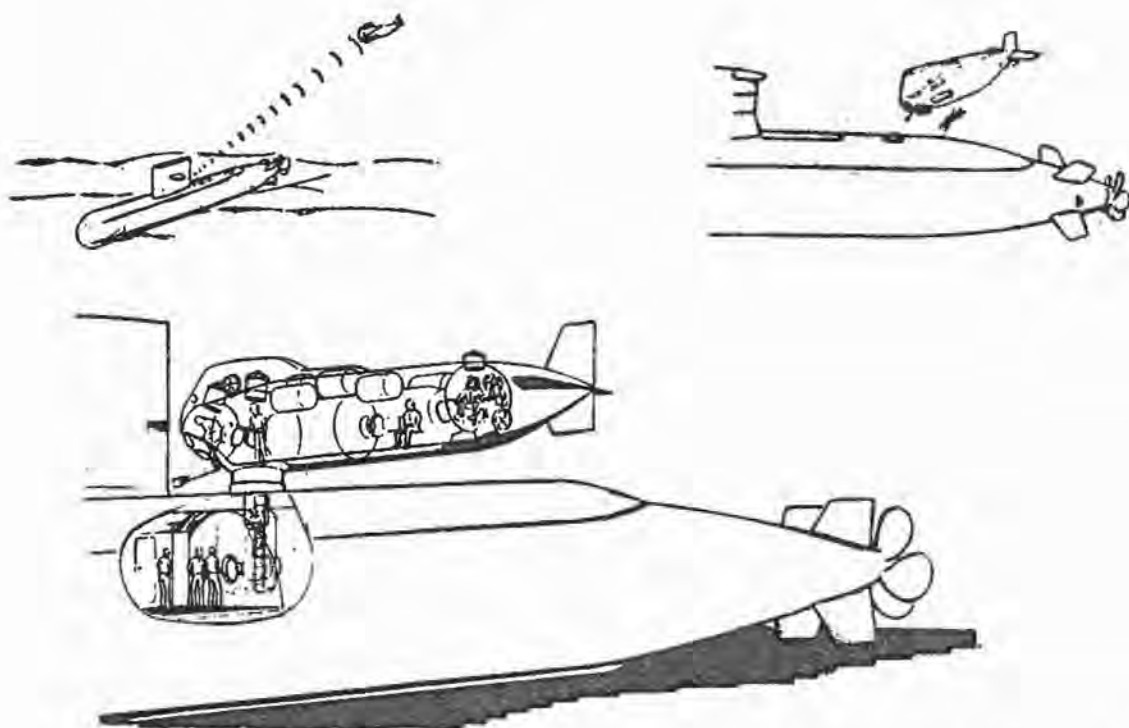

Det nye svenske ubådsredningsfartøj

Det svenske "Försvarets Materielverk" har som omtalt fornylig bestilt et ubådsredningsfartøj (bjærgning af besætning) hos Kockums. Dette fartøj har hidindtil gået under navnet ubådsredningsfartøj. Nedennævnte resumé stammer fra en nylig udkommet artikel af Marindirektør Curt Borgenstam.

Risikoen ved at sejle med ubåde er velkendt af det implicerede personel. Denne risiko formindskes ved at udvide omsorg ved konstruktion, udførelse og afprøvning af bådene, ligesom besætningens uddannelse og ansvarsbevidsthed i den daglige omgang med materiellet må være stor.

I den svenske marine satser man på kollektiv redning af besætningen, men er dette ikke gør ligt anvendes den individuelle frie opstigningsmetode. Den svenske marines redningsklokke anses for at være for gammel, da dens maximale arbejdsdybde er begrænset i forhold til de moderne ubådes operationsdybder og det tryk deres trykskrog kan modstå, og da det i dårligt

Skitserne viser fartøjets arbejdsmetode

vejr er vanskeligt at opankre over ubåden og håndtere klokken, finder man at det nye ubådsredningssystem eliminerer disse ulemper, idet båden, som billedet viser, er uafhængig af overfladehjælp.

Da man ydermere kan forudse et voksende behov for undervandsfartøjer, hvilke har mange anvendelsesformål, f.eks.: inspektion af og arbejde på pipelines og kabler, lokalisering af objekter på havbunden, kortlægning af havbundens topografi samt anden havforskning, er der også meget der taler for at olieprospektering og udvinding kommer til at foregå på havbunden. Derved gør man sig uafhængig af vejrforholdene, og kan således benytte disse fartøjer til at transportere personel til og fra havbundsstationer.

De erfaringer man indhøster gennem marinens ubådsredningsfartøj vil derfor i fremtiden kunne indgå som et led i civilprægede opgaver.

Ubådsredningsfartøjet får et depl.m. på 49 t. Den bliver 13,5 m lang og får en max. dykkedybde på 460 m. max. farten bliver 3 kn. Med luftrensning kan den være under vandet i 40 timer. Ubådsredningsfartøjet får en besætning på 5 mand. 2 "piloter", 1 maskinist og 2 dykkere. Redningskapacitet: 25 mand.

(Dykkerkursus Nyholm)

Rekruttering af konstabler

Som meddelt i Søværnsorientering 23/74 pålagde Chefen for Søværnet med en skrivelse i maj måned samtlige skibe og tjenestesteder at drage omsorg for, at værnepligtige af hold JAN 74 m.fl. i det sidste kvartal før hjemsendelse orienteredes om de, på dette tidspunkt foreliggende gode muligheder for antagelse til konstabel (O).

Tjenestestedernes indsats har givet et så gunstigt resultat, at antagelse af konstabler inden for rammerne af forsvarsforligets muligheder på det nærmeste er opfyldt.

Orientering af personellet om de foreliggende muligheder jf. herved Kundgørelse for Forsvaret B.15-1973 ønskes fortsat, men antagelse fremover kan alene forventes i et begrænset omfang. Der er således fortsat et udækket behov for antagelse af konstabler indenfor signaltjenestegrenen samt for elektrikkere/elektromekanikere indenfor maskintjenestegrenen.

Som en nyskabelse indenfor personelområdet indkaldes i januar 1975 ca. 175 værnepligtige med 13 måneders tjeneste til fortrinsvis anvendelse i Flådens skibe under bemandingsform I.

Dette personel er rekrutteret på den måde, at Forsvarskommandoen, Værnepligtssektionen har tilbudt ca. 1800 af de udskrevne værnepligtige til indkaldelse i 1975 tjeneste i 13 måneder mod, at personellet i de sidste 4 aflønnes på månedsløn.

Ca. 20% af de tilskrevne eller ca. 350 - reagerede positivt på dette tilbud. Af disse er herefter antaget ca. 175 til denne specielle tjenesteomgang.

Af hensyn til en række bindinger af anden art indenfor konstabelrekrutteringen kan denne særlige form for personelrekruttering tidligst gentages til januar 1976.

(MST)

DELFINEN i STANAVFORLANT

I løbet af sommeren har undervandsbåden DELFINEN støttet af fregatten PEDER SKRAM deltaget i NATOs sejlene beredskabsstyrke Standing Naval Force Atlantic. DELFINEN sejlede fra Holmen den 16.juli og var ikke tilbage på Holmen før i midten af september.

For en u-båd af DELFINEN-klassen med dens 33 mands-besætning, trange arbejds- og underbringelsesforhold, delvis manglende køjeplads og totalt

manglende badeforhold er 2 måneder lang tid. Derfor har besætningen været glade for den venlige modtagelse og meget store støtte med hensyn til forsyninger, opbevaring og underbringelse, som PEDER SKRAM gennem hele togtet har ydet.

De mange krævende øvelser og de mange reparationer, som uundgåeligt opstår på en 16 år gammel u-båd, har igennem disse måneder skabt et fantastisk godt sammenhold og lært de 33 mand at arbejde sammen og få båden til at fungere effektivt under alle forhold.

Naturligvis har turen også budt på andet end øvelser og arbejder. I nævnte rækkefølge har følgende havne og flådebaser været besøgt: Rosyth, Kiel, Newcastle og Trondheim. Desuden har styrken ligget for anker ved Helgoland og i Gloppen fjord i Norge. Alle steder har der været lejlighed til at gå i land og deltage i de mange arrangementer af sportsmæssig og selskabelig art, der har været arrangeret.

I løbet af disse to måneder har DELFINEN sejlet 5430 sømil på 863 timer. Heraf har de 385 timer været neddykket sejlads og de 478 timer været på overfladen. Resten af tiden har været enten i havn, til ankers eller stilleliggende.

(DELF)

Flotillekonkurrence på Langeland

Langelands Marinedistrikt har med succes afviklet den årlige marinehjemmeværns-flotillekonkurrence med deltagelse af 5 af de i distriktet værende 6 flotiller. Udenfor konkurrencen deltog den nyoprettede halvflotille fra Åbenrå. Hver flotille stillede med eget fartøj og Bagenkop fik således flådebesøg af i alt 6 hjemmeværnsskuttere, der sammen med distriktets orlogskutter THURØ fyldte godt op i den hyggelige fiskerihavn.

Konkurrencen indledtes lørdag eftermiddag med R/V-procedure for fartøjerne efterfulgt af maskingeværskydning mod sømål på Marstal Bugt. På land konkurreredes i blinksignaleringssteori, fjernkending og bevogtningsøvelser. Kl. 1900 samledes landgrupper og fartøjsbesætninger til parade på Langelandsfort, hvor der mønstredes 152 mænd og kvinder fra marinehjemmeværnet inklusive ledende personel fra marinehjemmeværnsdistrikterne 1 og 2 samt Kvindeligt Marinekorps Distrikt 1 og 2. Efter paraden ilede man til gule ærter med flæsk og pølse.

Som aftenarrangement var indlagt et foredrag om olieforureningsbekæmpelse til søs ved repræsentant fra Miljøstyrelsen, og aftenen sluttede med kammeratlig samvær, hvorunder der afholdtes en spøgfuld mini-flotillekonkurrence.

Søndag morgen kl. 0800 stod fartøjerne havnen ud i vindstyrke 6 fra WSW med voldsomme regnbyger for at konkurrere i formationssejlad, bjærgemærk og sømandskab, navigations- og plotterøvelser. En planlagt bugserøvelse aflystes på grund af vejret. På land indledtes dagen med flaghejsningsmønstring fulgt af afvikling af øvelser i sanitetstjeneste indlagt med foredrag om sennepsgas og instruktion i genopvarmning af underafkølet person - standard - og individuel blinksignalering - samt afvikling af "Sømilitær Firkamp" omfattende disciplinerne maskinpistolsskydning, håndgranatkast, 800 m løb og kastelinekast.

Efter frokost samledes alt personel på fortets idrætsanlæg til foredrag og forevisning af redningsflåder ved repræsentanter fra Søværnets Havari-skole efterfulgt af søredningsdemonstration udført af helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste, hvorunder flere hjemmeværnsgaster fik lejlighed til at prøve et "hoist" og få en kort rundflyvning.

Som afslutning på arrangementet var der resultats gennemgang. Vinderpræmien, en indrammet keramikplatte af Langelands Marinedistrikts våbenskjold med inskription tilfaldt Marinehjemmeværnsflotille 283, Nakskov. Kun få point skilte de deltagende flotiller, der i øvrigt placerede sig således: nr. 2 HVF 244, Svendborg, nr. 3 HVF 136 Sønderborg, nr. 4 HVF 243 Fåborg, nr. 5 HVF 135 Kolding. HVF 245 Årø måtte beklageligvis sende afbud til konkurrencen.

Ved afslutningen blev der fra mange sider givet udtryk for tilfredshed med det vellykkede arrangement, og det blev anbefalet, at den nu traditionsbundne flotillekonkurrence bliver en årlig begivenhed i samarbejdet mellem marinehjemmeværnet og marinedistriktet. (LAM)

Ubåd og jager kollideret

Under den igangværende svenske flådeøvelse skete der i sidste uge en kollision mellem en undervandsbåd og en jager. Uheldet skete under en angrebsøvelse i Hanöbugten, da ubåden BÄVERN under opstigning ramte jageren SODERMANLAND. Lykkeligvis skete der kun mindre materiel skade.

Ubådens chef siger, at kollisionen skete under opstigning fra kollisionsfri dybde. Pludselig mærkedes et mindre stød i båden, men besætningen tog det med sindsro. Vi havde allerede set, hvad der var på overfladen, og havde givet neddykningsordre, da ubåden blev ramt. Det var kun periskopet, der blev berørt, og den opståede skade var ikke stor. Reparationen forventes at tage nogle dage, så vi kan fortsætte deltagelsen i øvelsen.

Det er anden gang BÄVERN er ude for en sådan hændelse. I foråret 1973 kolliderede undervandsbåden med et tankskib i farvandet ved Utklippan og fik da

alvorligere skader. Også dengang var båden under opstigning.

(MST)

Indland kort

Søværnets Eksercerskole har holdt et orienteringskursus for nyantagne konstabler, der hovedsageligt er rekrutteret blandt hjemsendte værnepligtige. De orienteres bl.a. om søværnet og der er afprøvning af redningsmidler. Den 11.-15. november holdes et lignende kursus.

Kammeradvokaten har indstillet og Chefen for Søværnet har accepteret Det færøske Søforsikringsselskabs tilbud om betaling af 15.000 kr. i bjærgeløn i anledning af inspektionsskibet FYLLAs bjærgning af linebåden KNUKABERG den 15. januar 1972.

Fra 1.december ændrer Marinens Bibliotek åbningstider. Der er åbent daglig 0900-1500, tirsdag 0900-1730, lørdag lukket. Bortset fra sommermånederne har biblioteket hidtil holdt åbent om lørdagen 0900-1200, men det har ikke lokket mange lånere til.

Der er stadig maritim interesse i Danmark. Fregatten JYLLAND i Ebeltoft har i år haft ikke mindre end 49.627 besøgende. Billetindtægten var over 113.000 kr. - det må siges at være godt klaret af den gamle fregat.

Søe-Lieutenant-Selskabet indleder foredragssæsonen den 2. november med et foredrag "Aktuelt fra Østersøen" af oberst M.Sund. Den 5.december taler udenrigsråd P.Fergo om "Havet - Caracas" og den 9.januar taler forsvarsministeren om forsvaret i politisk belysning.

Udland kort

Svenske Sydkustfiskarnas Centralförbund har opfordret medlemmerne til at være parat til at kræve erstatning for skader, som flådens igangværende store øvelse kan medføre for fiskeriet. Flåden siger, at en sådan øvelse kun forekommer hvert fjerde år og at fiskeriet højst forstyrres i nogle døgn. Erstatning herfor må være et juridisk spørgsmål.

Det franske hangarskib ARROMANCHES, ex-britisk COLOSSUS, 14.000 t, fra 1943, skal ophugges. Det har sejlet 500.000 sømil og haft næsten 50.000 flylandinger. Som erstatning kommer med årene et atomdrevet helikopterkrydser, hvis køllægning ventes næste år.

USA har taget den tredje atomfregat, CALIFORNIA i tjeneste. Data: 10.150 t, 182 m lang, 18 m bred, radius 700.000 sømil svarende til 10 års drift. missiler, to 127 mm kanoner og torpedoer. Endnu et skib af denne klasse, SOUTH CAROLINA, ventes påbegyndt efter nytår.

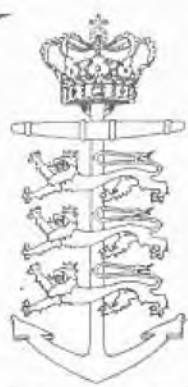
De svenske øvelsesfartøjer FALKEN og GLADAN er hjemme i Karlskrona efter afsluttet sommertogt. Der er sejlet 6.000 sømil, bl.a. i dansk farvand, og 220 mand har fået grundlæggende sejluddannelse.

Den første patruljebåd af en serie på fire til den britiske flåde er blevet sødat fra Hessle-værftet ved Hull. Båden, KINGFISHER, 120 f lang, har en besætning på 24 og er bestemt til kystpatruljering og fiskeriinspektion i hjemlige farvande.

En netop fremlagt vesttysk lov bestemmer, at værnepligtige fra 1976 kan afgøre om de vil tjene forsvaret i 15 måneder eller udføre civilarbejde i 18. Forsvaret kan slet ikke bruge alle de værnepligtige. Behovet nu er 225.000 - om et par år vil der være langt over 300.000 til rådighed.

Kontreadmiral Nils Owren er blevet udnævnt til chef for Sjøforsvarets forsyningskommando, Håkonsvern, for en periode af 3 år. Owren er 54 år og gør i øjeblikket tjeneste ved Nordkommandoen i Kolsås.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Trængsel på Langelinie

Hidtil største flådebesøg i København

Den store NATO-flådeøvelse NORTHERN MERGER, der fandt sted i september i Nordsøen, var uheldig vejræssigt set med vindstyrker op til 8-10 Beaufort, hvilket bevirkede, at en del afsnit måtte aflyses. Den afsluttende øvelseskritik fandt sted på Flådestation København i forbindelse med rutinebesøg af enhederne. Ikke alle de deltagende skibe kom dog til København - "kun" 22 af dem med en samlet besætning på 10-12.000 mand.

Flådebesøgets størrelse kan illustreres ved at nævne, at udover hangar-

NEWPORT NEWS (148) og DEWEY (14) i frihavnen

skibet HMS HERMES var der en engelsk, en hollandsk og en amerikansk krydser, destroyere, fregatter, ubåde og forsyningsskibe fra 5 NATO-lande. Skibene fyldte hele den egentlige Langelinie kaj og Frihavnssiden af kajen, foruden at der alle steder lå to skibe på siden af hinanden.

De fleste af de 36 forbindelsesofficerer gik om bord i skibene sammen med havnelodsen nord for Middelgrunden, men to til HMS HERMES og en til HMS TIGER blev med en britisk helikopter fløjet fra Værløse ud til de to skibe ca. 20 sømil vest for Hanstholm. De første enheder kom til København den 30. september, og de sidste afsejlede den 7. oktober.

Flådestation København havde stået for den store planlægning, og opgaven blev løst på forbilledlig vis. At underholde 10-12.000 mand er en kæmpe-opgave, men den blev klaret. Hver dag kørte busser afsted med personel til bryggerierne, virksomhedsbesøg og ture i og udenfor København. Et punkt, der særlig bør nævnes, var afviklingen af idrætsarrangementerne. Der var tilbud fra 32 sportsgrene, som spændte fra det mest populære - fodboldkampe - til det skotske spil curling. Sundby Idrætspark var blevet lejet og alene englænderne, der havde det største kontingent orlogsgaster, gennemførte 42 fodboldkampe, 7 rugbykampe, 14 basketballkampe, 13 volleyball-, 20 badminton- og 12 håndboldkampe. Englænderne skønnede, at 2.000 mand var blevet under-

holdt med idræt, og flådestationen anslår, at 3.500 mand var med i idrætsarrangementerne, der ikke alene var interne, men også omfattede kampe mod københavnske klubber, bl.a. en ishockeykamp i Forum.

Musikken var et kapitel for sig. Der var 4 orkestre med. The Royal Marines Band, HERMES skibsorkester, NEWPORT NEWS orkester, og som noget særligt kom den hollandske marines Steel Band, der er et marimba-orkester, med fly fra Zürich. Orkestrene spillede til sportsbegivenheder og kørte rundt til skoler, alderdomshjem o.l. og gav koncerter. Royal Marines Band gav søndag aften for udsolgt hus en promenadekoncert i Odd Fellowpalæet.

Post Exercise Discussion fandt sted den 3. oktober med ca. 200 deltagere, hvoraf mange var kommet rejsende til København. Diskussionen fandt sted i gymnastiksalen på Holmen og var blevet forberedt af et NATO hold på 70 mand, der en uge havde arbejdet på forberedelserne på Søværnets Officersskole.

Det er ikke nogen dårlig forretning at være vært ved et sådant besøg. Med næsten 12.000 besætningsmedlemmer er det ikke småpenge, der er blevet lagt i fremmed valuta. Et forsigtigt skøn vil nok give et beløb på mindst 3 mio. kr.

(MST)

Chefers kompetence undersøges

Forsvarschefen har bestemt, at der skal gennemføres en undersøgelse af chefers kompetenceområde og har pålagt Militærpsykologisk Tjeneste denne opgave.

Militærpsykologisk Tjeneste vil inddrage ca. en fjerdedel af samtlige chefer (underafdelings-/eskadrille-/skibschefer m.v.) og enkelte officerer fra stabe og skoler i undersøgelsen, der er indledt og forventes afsluttet i februar.

Chefer, der ikke direkte berøres af undersøgelsen, er velkomne til at bidrage ved overfor Militærpsykologisk Tjeneste at påpege områder, hvor der ikke er et rimeligt forhold mellem chefers ansvar og beføjelser.

(MST)

De to admiraler foran skansevagten

Afsked med en viceadmiral

Den 19. september holdtes afskedsparade for Commander Naval Forces Baltic Approaches, den vesttyske viceadmiral W.Meentzen.

Minelæggeren FYEN ankrede umiddelbart uden for Århus havn, hvor admiralen blev modtaget med faldrebshonnør, skansevagt og salut. Han inspicerede minelæggerens besætning, der var stillet op til parade. Om bord var hans afløser i Kiel, kontreadmiral N.F.Lange, vært ved en frokost, hvori bl.a. deltog chefen for Forsvarets operative Styrker, viceadmiral A.Helms og dennes stedfortræder, generalløjtnant H.W.Mehlen, og chefen for AIR BALTAP generalmajor J.Brodersen.

Der var almindelig tilfredshed med det vellykkede arrangement.

(FYEN)

Ikke vandskiløb efter torpedobåde

Vandskiløb efter torpedobåde opfylder intet uddannelsesmæssigt formål og er upassende set ud fra søsikkerheden, når man tager hensyn til fartøjets

størrelse og manøvreegenskaber. Det siger chefen for den svenske flåde, admiral Bengt Lundvall, i en tjenstlig udtalelse i anledning af en anmeldelse fra tre værnepligtige om bord i torpedobåden ANTARES.

Admiralen mener, at motivet til anmeldelsen af en række forhold om bord, er uklare, men en undersøgelse synes at vise, at formålet er at skade officererne og den svenske flådes anseelse. De alvorligste beskyldninger gælder de generelle klager over spiritusmisbrug, ikke alene i torpedobåden, men i alle kystflådens enheder. Admiralen tilbageviser, at der forekommer spiritusmisbrug i almindelighed, men vil ikke udelukke enkelte, isolerede tilfælde.

I en af klagerne hedder det, at vagthavende officer i et tilfælde foretrak at blive i messen i stedet for at komme op og give signal til nedhaling af flaget. En værnepligtig fik ordre til "att hala trasan, när tiden var inne". Hvis det er rigtigt, siger admiralen, foreligger der en oplagt tjenestefejl. Han tilføjer, at ANTARES har fået udmærkede bedømmelser af høje chefer, hvorfor det synes ejendommeligt, at den slags ting kunne forekomme. Bortset fra småfejl og chefens tur på vandski, er der ikke begået alvorlige forseelser, erklærer Lundvall. (MST)

Indland kort

I juli kvartal har fregatten PEDER SKRAM under deltagelse i STANAVFORLANT og øvelse NORTHERN MERGER udsejlet 13.250 sømil, hvilket er næsten 2/3 af jordens omkreds målt ved Ækvator. En så stor udsejlet distance på et kvartal må nok betegnes som værende over det normale for Flådens skibe.

Søværnets Taktikinspektør har den 15. oktober på Chefen for Søværnets vegne inspiceret inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Inspektionen fandt sted på Holmen og i Sundets nordlige del, og taktikinspektøren var ledsaget af personel fra Marinestaben og søværnets specialskoler.

Kammeradvokaten har indstillet og Chefen for Søværnet har tiltrådt det færøske søforsikringsselskabs tilbud om betaling af 32.250 kr. i anledning af inspektionsskibet VÆDDERENs bjærgning af fiskekutteren ODDBJØRG i marts i fjor. Den ved Færøernes ret anlagte sag er dermed hævet.

Efter byggestoppets ophævelse påbegyndes nu udvidelse af Kampinformations-skolen med radar- og sonarbygning m.m. Ved Søværnets Sergent- og Reserveofficers-skole påbegyndes kvarterbygninger, idrætsanlæg og gymnastiksal. Byggeperioder er henholdsvis 1 og 1½ år.

Under chefen for Forsvarsstabens Personelafdeling er nedsat Forsvarets Uniformsstyringsudvalg. Det sker med henblik på fastsættelse af bestemmelser for en rationel udnyttelse af de økonomiske midler under hensyntagen til personellet's ønsker og behov på uniformsområdet. Til formand er udpeget kommandørkaptajn B.Hjorth Jensen.

Udland kort

Den sovjetiske flåde forsøger at bortsprænge vraket af den missil-destroyer på 5.200 t, der fornylig rantes af en voldsom eksplosion i Sortehavet. 70 besætningsmedlemmer menes omkommet. Enheder fra den tyrkiske flåde fotografere de destroyeren, da den sank.

Søkort baseret på kaptajn Cooks målinger for 200 år siden anvendes i vid udstrækning af supertankere, siger James Dawson fra Lloyds i London. Cooks kort er udmærkede, men det er der desværre mange andre gamle kort, der ikke er.

Det norske forsvars overkommando har til forsvarsministeriet afleveret et forslag til bygning af seks nye fartøjer til fiskeriinspektionen. I forslaget tages der endelig stilling til størrelse, fart, udrustning og omkostninger, men der gives ikke enkeltheder, før ministeriet har set på det.

Chefen for den svenske flåde, admiral Bengt Lundvall har været på officielt besøg i Frankrig, hvor han bl.a. har besøgt skibe og atomubådsbasen i Brest.

Den amerikanske krydser NEWPORT NEWS, der er flagskib i den 2.flåde, syn-ger på sit sidste vers. Den udgår af aktiv tjeneste ved årsskiftet og afløses af missil-krydseren ALBANY. NEWPORT NEWS, 17.000 t, er fra 1949 og har netop deltaget i NATO-øvelsen NORTHERN MERGER.

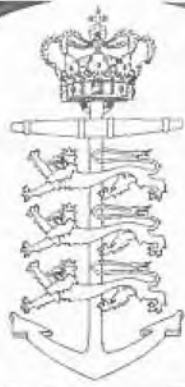
Amerikanske kilder oplyser, at den sovjetiske flåde i Det indiske Ocean for tiden består af 6 overfladeskibe, en undervandsbåd, 9 minestrygere og 11 forsyningsskibe. Den amerikanske flåde i området er noget mindre.

Den svenske flåde forhandler nu direkte med Bergens Mekaniske Verksted om levering af 16 missil-patruljebåde af STORM-klassen. Prisen ligger omkring 200 mio. kr. Går kontrakten i orden, skal den første båd leveres om to år.

De norske kommandørkaptajner C.A.Lütken, J.Eid og E.Halvorsen er ud-
nævnt til kommandør II. Samtidig beordres de til at gøre tjeneste som sek-
tionschefer ved Sjøforsvarets Forsyningskommando, henholdsvis for tele-, skibs-
og artillerisektionen.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'S. Thøstrup'. The signature is stylized with a large initial 'S' and a long, sweeping horizontal stroke.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

BELLONA ved kaj i Kolding

Indian Summer for BELLONA

Efter en sommerferie, hvor trætheden efter forårets udmarvende øvelsesvirksomhed var hvilet bort - og solen igen var begyndt at skinne - stod korvetten BELLONA ud på den afsluttende del af årets uddannelsestogt.

Med en indledende orientering for hele besætningen, hvorved der først blev gjort status - på godt og ondt - over forårets virksomhed, blev målsætningen for de første tre ugers INDEX (d.v.s. enkeltskibsøvelser) slået fast som AR og PR. AR for gennemførelsen af det årlige artilleriskydeprogram, som øvelses-

Afmarch til bryggeribesøg

virksomhed og vejr havde hæmmet i foråret. PR for et besøg i provinsbyerne de ledige aftener for at opveje de seneste års henlagte skjul på flådestationerne. Og de tre uger skulle vise, at målsætningen kunne opfyldes. Der blev som bonuseffekt skabt ro, arbejdsglæde og tilfredshed i skibet og med den voksende moral en voksende operativ effektivitet.

På artillerifronten øgedes kravene fra dag til dag og fra uge til uge. Fra simple skydninger - hvor nye konstabelelever skulle indpasses i organisationen - voksede sværhedsgraden med tidsfaktorer og nøjagtighed og varierende mellem sø- og luftmål og afsluttede med blindskydninger på maximal afstand og med bemærkelsesværdige resultater. Clouet var skydning med krigsammunition. Da skiven forsvandt i nedslagene, var skydeprogrammet gennemført. Kast af et fulddiagram dydbomber afsluttede med visuel og rystende effekt endeligt årets våbenuddannelse. Fremtidig ville der være højeksplosivt stål bag O-rummets røde og blå streger, og BELLONA kunne bære sit navn om krigens gudinde med rette.

Men målsætningens fulde opfyldelse krævede også fredelig adfærd, navnlig på PR-området. Først den interne PR, for tjenesten alene kan ikke motivere en besætning til en positiv holdning. Holdningen skabes også i hjemmet. Derfor

familiedag sammen med søsterskibet FLORA. På 7 timer en lørdag så 196 gæster om bord i BELLONA dagliglivet. Begyndende med "replenishment", dernæst nyden- de beuf stroganoff, fortsættende med skydninger, hedgehog- og dybdebombekast, observerende helikopteremonstration og afsluttende med blot at se sig om i korvetten og nyde livet til søs var familie og venner møtte af dagens op- levelser.

Fra den interne til den externe PR med besøg i provinsbyerne. For de fles- tes vedkommende udvalgt for også at få forårets dybvandsnavigation suppleret med den indenskærs. Foruden til sight-seeing blev de indenskærs forlægninger udnyttet til instruktion og øvelser i ABCD-tjenesten. I seks byer lyste de hvide sommeruniformer op i augustafterne - for selvfølgelig går man i uni- form, når man er på PR-togt. Først til Karrebæksminde og Nyborg, dernæst Ny- købing Falster, hvor "Revykøbing" aldrig har haft et mere oplagt publikum end en korvetbesætning. Dernæst til Århus og videre til Fåborg, hvor der ikke si- den de mindeværdige dage i august 1943 havde været besøg af Flådens større enheder. I flere af byerne var personel fra hær- og marinehjemmeværn sammen med havnemyndighederne og andre inviteret til rundvisning og traktement om bord.

Endelig som afslutning på PR-programmet gik korvetten til Kolding for "Flådens dage" i adoptionsbyen. Med alle sejl sat blev interessen og for- ståelsen for det maritime aspekt i dansk forsvar og behovet for en Flåde ud- bredt. Det blev 4 hårde dage for hele besætningen, som blev støttet på for- træffelig vis af Søværnets Tamburkorps og Søværnets Udstilling og desuden med glimrende assistance af velfærdstjenesten.

Det blev årets flådebesøg: Salut ved ankomst, modtagelse om bord af for- mand for marineforening og garnisonskommandanten, som sammen med skibsche- fen fortsatte til høflighedsbesøg hos borgmesteren, alt medens besætningen smagte Slotmøllens bryg. På andendagen sammenkomst for den halve besætning arrangeret af marineforeningen, mens resten af besætningen var værter om bord ved et cocktail-party for næsten 100 gæster fra byen. Trediedagen omfatte- de holdkapskydning på pistol - koncerter ved Søværnets Tamburkorps, besøg om bord - og ikke mindst byens frokost for besætningen. Sidstedagen var søndag og hviledag, dog med besøg om bord i korvetten og i Søværnets Udstilling samt Søværnets Tamburkorps underholdning i byen og på kajen.

Da BELLONA om mandagen som afslutning på besøget stod havnen ud med salut, var det med minderne om et helt fantastisk besøg og med stor taknemmeligheds- gæld til kommunalbestyrelse og til de andre arrangører, garnisonskommandant og formand for marineforening og samtidig med stolthed over at kunne videre- bringe til Chefen for Søværnet byens ønske om adoption af den første af de

nye korvetter - et ønske som af BELLONA varmt vil blive anbefalet.

Fra Kolding tilbage til det våde element for NATO-øvelse BLACK BIRD. En øvelse, der stod i samarbejdets tegn: indenbords ved afsluttende samarbejdsøvelser divisionerne imellem og "command team-træning": udenbords ved samarbejde med andre enheder og fly. Alt kombineret ind i en logisk sekvens af proceduretræning og afsluttende med avanceret taktisk træning. Denne øvelse kunne med rette betegnes som årets øvelse og som en øvelse, der burde være ledetråd for fremtiden - ikke mindst fordi den fuldt og helt var baseret på deltagernes øjeblikkelige uddannelsesbehov.

Efter en sådan øvelse kunne alle kun se frem til årets store NATO-øvelse NORTHERN MERGER og gøre en indsats i vedligeholdelses- og reparationsugen forud. Erkendende, at en korvet kun er en brik i det store puslespil, som NATO havde sat op til NORTHERN MERGER, fandt BELLONA sin plads og lærte endnu engang, at nok er skib og materiel gammelt, men personellet engageret og uddannelsen så avanceret, at flag og vimpel med tilfredshed kunne hales tot gang på gang i det store multinationale miljø.

Måtte man ud fra denne korte beretning om de sidste par måneder af livet i et effektivt og lykkeligt skib få det indtryk, at alt var godt, er det ikke forkert - tværtimod, det var en INDIAN SUMMER for BELLONA.

(BELL)

Fra TEISTENs dagbog

Inspektionskutteren TEISTEN udsejlede i september måned 785 sømil. Tjenesten formede sig som regulær fiskeriinspektion, fjordinspektion og stationstjeneste på Færøerne.

Under stationstjeneste assisterede TEISTEN den 11. september ved slukningen af en brand i fiskefabrikken i Fuglefjord på Østerø. Den 17.-18. september udførtes strømmålinger i Skopen- og Hesteøfjord, hvor der skal udlægges et nyt stærkstrømskabel fra Strømø via Hestø til Sandø. Den 19. september blev der ydet slæbeassistance til kutteren ROYDIN FRIDA af Våg. Hjælpen blev givet i Midvåg fjord på Vågø. Den 24. september hjalp inspektionskutteren Farvandsvæsenet ved indskæring af vinkler i det nyoprettede vinkelfyr i Velbestad på Strømø og ved korrektion af vinklerne i det allerede bestående Leynum fyr på Strømø.

(TEIS)

Norsk forsvarsbudget på 4,4 milliarder

Det norske forsvarsbudget for det kommende år er på næsten 4,4 mia. norske kr. - en forhøjelse på 676 mio.kr. Lønstigning tager 300 mio. og prisstigning 335 mio. af forhøjelsen. Den reelle vækst anslås til ca. 50 mio. kr. eller 1%, der går til materielanskaffelser. Næsten halvdelen af hele budgettet går nu til lønninger.

Udgifterne til drift af materiel øges med 153 mio. til 996 mio. Til nyt materiel foreslås afsat 651 mio., det er 40 mio. mere end i år. Til nationalt-finansieret byggeri afsættes 154 mio. og til fælles-finansieret byggeri 94 mio. Totalt foreslås bevillinger til investeringer på 899 mio.kr., en øgning på 87 mio.kr.

Der er afsat 26 mio. til fiskeriinspektion, men der peges på, at inspektionen i virkeligheden kræver en langt større andel af budgettet. Det fremhæves, at der ikke er taget hensyn til olieområderne eller til en eventuel udvidelse af fiskerigrænserne. Der gøres opmærksom på, at adskilligt materiel er forsinket, hvilket har ført til overførsel af budgetposter fra år til år. Det ventes, at bygning af missil-torpedobåde af HAUK-klassen, nye minelæggere og et depotskib kan komme i gang i næste finansår.

Forsvarsministeriet forudsætter stort set uforandret personel-antal frem til 1978, nemlig 12.700 befalingsmænd og 10.300 civile. Af hvervede er der for tiden 798 mod budgetteret 940. Målet er 3.432 mand, men rekrutteringen er vanskelig, og man er gået ned til 340 mand i hæren, 500 i søværnet og 575 i flyvevåbnet. Målsætningen vil heller ikke blive opnået i 1975. Man regner med at udskrive 16.450 i hæren, 5.900 i søværnet og 4.950 i flyvevåbnet. Hertil kommer 250 til fælles institutioner og 1.925 til civilforsvaret.

Ministeriet foreslår en forøgelse af dagpenge for befalingsmandselever til kr.19, 21,50 og 24,50, og desuden en uddannelsesbonus på 300 kr.

I budgetforslaget foreslås oprettet et "Forsvarets pædagogiske Center". Bevillingen til rekrutterings- og oplysningstjeneste stiger med 1,3 mio til 6,9 mio.kr. Ministeriet peger på, at pilotuddannelsen i USA nu bliver betydeligt dyrere. Repetitions-øvelsernes mønster ændres, så de får varierende længde. Sådanne øvelser har hidtil været holdt i 320.000 dage, men udvides nu til 350.000 dage. Det foreslås også, at der ikke sker ændringer for fælles-øvelser med andre NATO-lande.

De vigtigste ting på budgetforslaget for flyvevåbnet er en fortsættelse af modificeringsprogrammet for CF 104-flyene og en effektivisering af NIKE-syste-

met. For hærens vedkommende er det bevilling af nyt ildledelses-materiel og panserværnsudstyr, mere luftværn, flere køretøjer og bedre kommunikationsmateriel.
(MST)

Indland kort

Luftfartsdirektoratet har udsendt en fyldig rapport over et ungarsk passagerflys havari i Øresund i 1971. Direktoratet takker for det arbejde, der blev udført af søværnets personel, bl.a. orlogskutteren Y 348 og frømandskorpsets afsøgning af 20.000 kvadratmeter havbund.

Søværnet har sagt ja til at lade sig repræsentere i en rådgivende komité for messen "Miljø og Sikkerhed 1976" i Bellacentret. Søværnets Teknikinspektør indtræder i komitéen.

15 officerer fra Marinestaben og Forsvarsstaben aflagde den 23. oktober besøg på Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus i Frederikshavn. De fik bl.a. en orientering om træneren og lejlighed til at deltage i et taktisk spil.

I omtalen af Søe-Lieutenant-Selskabets 191. forsamlingsår, var der en dato-fejl. De kommende møder er: den 7. november er emnet kanonbådstaktik 1807-14 ved arkivar, cand. mag. Hans Chr. Bjerg, oberst M. Sunds foredrag holdes den 21. november, udenrigsråd P. Fergo taler om FNs 3. havretskonference den 5. december og forsvarsministerens foredrag er den 9. januar.

I anledning af 10-årsdagen for søværnets overtagelse af depotskibet HENRIK GERNER har skibet lavet en fornøjelig "jubelavis", der skildrer skibets omskiftelige historie fra byggeåret 1936. Den tidligere bornholmske rutebåds indtræden i Flåden skete, da orlogskaptajn S.A. Pihl højeste kommando den 16. september 1964.

Udland kort

En stor NATO-øvelse "Duty FAN" er i gang i Middelhavet under ledelse af COMNAV-SOUTH, den italienske admiral Giovanni Ciccolo. Øvelsen varer en måned, og der deltager italienske, tyrkiske, engelske og amerikanske enheder.

De norske helikopter-piloter siger, at halvdelen af rednings-helikopter-nes missioner er rene transportopgaver, der ikke burde udføres af dem. De 10 Sea King-helikoptere til 120 mio. kr. har siden starten for halvandet år siden udført godt 400 missioner.

Den amerikanske admiral G.R.Laroques oplysninger til et senatudvalg om, at flådens skibe ikke fjerner deres atomvåben, når de går ind i japanske havne, har vakt voldsom harme i Japan. Den japanske regering har anmodet USA om en officiel redegørelse.

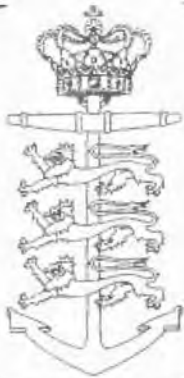
Den svenske flåde er ved at tilrettelægge programmet for kongebesøg i Karlskrona den 15.november. Kongen skal bl.a. deltage i Kungliga örlogsmannasällskapets årsmøde. Selskabet stiftedes i 1771.

Den amerikanske flåde vil bruge 1,2 mia. dollar på sit hidtil dyreste projekt, nemlig udrustning af alle større enheder med Harpoon-missiler. Man håber, at det vil mindske afstanden til Sovjets missil-udrustning. Harpoon er radarstyret og har 100 km rækkevidde.

Svenskerne har længe været parat til at investere 300 mio.kr. i en ny malm-kaj i Narvik, men kan ikke komme i gang på grund af 5 vrage i havnen. Det er panserkrydseren NORGE, den britiske destroyer ROMANBY og tre fragtskibe. NORGE ligger på 27 m dybde og intet bjærgningsselskab i verden har villet påtage sig hævnningen.

Den sovjetiske isflage-station Nordpol 22 har 1500 km nordøst for Wrangel-øen fået udskiftet mandskab, forsyninger og udstyr med fly fra Leningrad. Stationen har været i drift et år, og der er indsamlet værdifulde videnskabelige oplysninger.

Thostrop

SØVÆRNS- ORIENTERING

Tamburkorpsset på Langelinie

12.000 på skibs-besøg

Forsvarsdagene i København i efterårsferien blev på alle måder en stor succes. De fire dages arrangementer samlede mindst 30.000 mennesker, hvoraf søværnet tegnede sig for en betydelig andel.

På Langeliniekajen havde minelæggeren FYEN og minestrygerne AARØSUND og ULVSUND "åbent hus" et par timer hver dag fra torsdag til søndag, og det blev en tilstrømning, som Flådens skibe næppe før har set magen til. Minelæggerens chef, kommandørkaptajn K.Søderlund, siger, at trængslen til tider var så stor om bord, at man næppe kunne komme frem. Alt foregik pro-

Mange ville se et orlogsskib

grammæssigt - bortset fra, at et barn blev skubbet i vandet. En politibetjent sprang i og reddede den nødstedte i løbet af få minutter. FYEN havde under besøgsdagene ca. 7.000 gæster.

Chefen for AARØSUND, kaptajnløjtnant B.L.Zittan, fortæller, at de to minestrygere havde 4.953 besøgende, og det tal havde sikkert været endnu større, hvis det ikke havde øsregnet om lørdagen. Det lykkedes gæsterne at beskadige en kanon, men ellers forløb alt tilfredsstillende. På skibene var man forbløffet over så lidt rengøringsarbejde, der var bagefter. Der er netop kommet nye konstabelelever om bord, og det var glædeligt, at de kunne konstatere, hvor stor interesse der er for Flådens skibe, siger Zittan.

Søværnets Tamburkorps gjorde sit til at festliggøre dagene med march og musik foran skibene.

Forsvarsdagens midtpunkt var i øvrigt Østerbrogades Kaserne, hvor der var tilrettelagt en lang række underholdende demonstrationer. Her blev der vist det nyeste materiel, og der var demonstrationer af sanitets- og rednings-tjeneste. Chefen for søværnet åbnede den første dag Søværnets Udstilling, der også kunne glæde sig over et usædvanligt stort antal besøgende.

(MST)

Materielkommandoens kontroludvalg ophævet

Forsvarsministeriet har godkendt, at Søværnets Materielkommandos Kontroludvalg ophæves. Det sker efter et forslag fra udvalgets formand, direktør K.Kalm, da udvalgets opgaver må anses for afsluttet.

Efter loven om forsvarets ordning af 31.marts 1960 bestod søværnets tekniske tjeneste af seks institutioner, der beskæftigede i alt ca. 2265 civile og militære ansatte. Disse institutioner varetog normering, anskaffelse, produktion, vedligeholdelse og kassation af materiel inden for deres respektive materielområder, og cheferne for de tekniske tjenester var specialtjenesteinspektører og indgik som sådanne i Søværnskommandoen med ansvar for respektive materiels anvendelse og organisation.

Den tekniske udvikling og voksende driftsudgifter gjorde en nærmere organisatorisk sammenknytning af de tekniske institutioner nødvendig for at opnå en effektforøgelse og besparelse i personel og penge. I slutningen af 1965 bestemte Forsvarsministeriet efter forslag fra Søværnskommandoen, at en rationaliseringsundersøgelse af søværnets tekniske tjeneste skulle foretages.

Rationaliseringsundersøgelsen foretoges af en undersøgelsesgruppe fra Statens Administrationsråd assisteret af personel fra søværnet og resulterede den 8.marts 1967 i et forslag til organisatorisk opbygning af en fremtidig forsynings- og vedligeholdelsestjeneste i søværnet - Søværnets Materielkommando. Formålet med undersøgelsen var at gennemføre en integrering af de daværende seks selvstændige tekniske tjenester i én organisation - Søværnets Materielkommando - samt udflytning af værkstedsfaciliteter fra Holmen til flådestationerne Frederikshavn og Korsør.

Den 30.november 1967 kunne Forsvarsministeriet godkende oprettelsen af Søværnets Materielkommando (SMK), og de seks tekniske institutioner blev den 1.december 1967 underlagt den nye kommando, der skulle udføre detailplanlægning og til dels iværksætte forslagene med en planlægningsstab ledet af chefen for Søværnets Materielkommando

Forsvarsministeriet nedsatte derefter Søværnets Materielkommandos Kontroludvalg, som siden gennem 56 møder har fulgt udviklingen. Udvalgets medlemmer blev direktør, civilingeniør K.Kalm, formand, afdelingschef S.A.Iversen, Forsvarsministeriet, chefen for søværnet, viceadmiral S.Thostrup, og chefen for Søværnets Materielkommando, kommandør senere kontreadmiral S.J.Valentiner.

På grund af dødsfald blev afdelingschef Iversen og admiral Valentiner senere afløst af afdelingschef P.V.Christiansen og admiral J.Petersen.

Søværnskommandoen foreslog i oktober 1968 Søværnets Materielkommandos centralledelse oprettet i en eksisterende bygning på Holmen. På forsvarsministerens tilskyndelse udarbejdede kontroludvalget i samarbejde med Søværnskommandoen forslag til yderligere udbygning af værkstedsfaciliteterne i flådestationerne Frederikshavn og Korsør samt ved Torpedostation Kongsøre og en dertil svarende udflytning fra København. Dette projektkompleks godkendtes i februar 1970, og Finansudvalget bevilgede 21 mio. kr. til formålet, hvoraf ca. 7 mio. kr. skulle anvendes af søværnets driftsmidler.

I løbet af 1970 overførtes forvaltningen af søværnets forsyninger fra de tekniske tjenester til flådestationerne, og den 1.februar 1971 integreredes de tekniske institutioner i Søværnets Materielkommando, som først etablerede sig i midlertidige kontorer på Holmen. Samtidigt oprettedes Værkstedsområde København som en midlertidig afdeling af Søværnets Materielkommando med henblik på udflytning af værkstederne til flådestationernes tekniske afdelinger.

Sammenlægningen af søværnets seks tekniske institutioner til Søværnets Materielkommando er nu afsluttet, og Søværnets Materielkommando er etableret i permanente kontorer på Holmen. Søværnets Materielkommando er etableret som eneste tekniske myndighed for søværnet og underlagt Forsvarskommandoen. Den forsyningsmæssige forvaltning er overført til flådestationerne.

For de af det såkaldte hovedprojekt af 1969 omfattede områder som helhed (Søværnets Materielkommandos centralledelse, de af flådestationernes afdelinger, der har direkte relation til Søværnets Materielkommando, samt Torpedostation Kongsøre) gælder, at det totale personeltal, der pr. 1.januar 1966 var ca.2200, nu er reduceret til ca.1590.

Rationaliseringsarbejdet er i hovedsagen udført af medarbejdere ved Søværnets Materielkommando og søværnet i øvrigt som led i de pågældendes normale arbejde. Der har været benyttet konsulentbistand til et beløb af ca. 500.000 kr.

I foråret 1973 er der oprettet en styringskomité med den opgave at foretage en undersøgelse af hærens, søværnets og flyvevåbnets materielkommandos organisationer på grundlag af indhøstede erfaringer og de siden 1970 stedfundne organisatoriske ændringer i forsvaret. For arbejdet vedrørende Søværnets Materielkommando er for en del af undersøgelsen engageret det amerikanske konsulentfirma McKinsey & Co. (MST)

Slædepatruljen ønsker dispensation

Chefen for Søværnet har anmodet Forsvarsministeriet om at udvirke, at der gives slædepatruljen SIRIUS dispensation for forbudet mod jagt og fiskeri i den nye grønlandske fredningslov.

Slædepatruljen har siden sin start i 1950 drevet jagt og fiskeri i henhold til de til enhver tid gældende bestemmelser - senest bekendtgørelse nr. 218 vedrørende fredning i Nordøstgrønland. For SIRIUS har jagten to formål. Det primære er kravet om, at personellet skal uddannes til at kunne overleve og fortsætte overvågningen af dansk område, selvom de ikke kan få forsyninger udefra. Det andet er behovet for friskt kød til mænd og hunde, der normalt må nøjes med proviant af ældre dato.

Mængden af nedlagt vildt har gennem årene været varierende, afhængig af vildtets antal og færden samt patruljens bevægelser. Det årlige behov ligger omkring 150 sæler, 12 moskusokser, 12 isbjørne, 200 ryper, 600 fjeldørreder og for andre jagtbare dyrearter under 100. Det må anses for et beskedent behov sammenholdt med jagtudbytter uden for området. SIRIUS' jagtområde er hele Nordøstgrønland og Pearyland.

Chefen for Søværnet har bedt Forsvarsministeriet om at fremme sagen over for Ministeriet for Grønland, da der ikke er sendt forsyninger til slædepatruljen til erstatning for tabt fangst. Det tilføjes, at landshøvdingen kender søværnets indstilling og vides at ville anbefale den.

(MST)

Indland kort

I sidste finansår var der 17.678 tjenestestedsbesøg i forsvaret mod 25.558 året før. Søværnet tegnede sig for 3.868. Der var 3.280 kontaktarrangementer, heraf 151 i søværnet, fremgår det af en rapport fra Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste. Søværnets Udstilling var opstillet ved 8 civile arrangementer i i alt 42 dage.

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af det tyske depotskib LAHN og ubådene U 16 og U 17. Fra 18.-28. november er der besøg af depotskibene ELBE og DONAU samt 10 motortorpedobåde. Også forsøgsskibet WALTHER VON LEDEBURG har anmeldt besøg.

På et møde i Ålborg mellem borgmester Marius Andersen og chefen for Søværnets Officerssskole blev der truffet aftale om, at Nordisk Kadetidrætsstævne holdes dér i perioden 7.-11. august næste år. Samtidig indledtes drøftelserne af planlægningen mellem byens og søværnets repræsentanter.

På Tordenskiolds fødselsdag den 28. oktober overrakte chefen for søværnet selskabet Danske Tordenskiold Venner's pris til kaptajnløjtnant K.V.Sørensen. Han fik den for sin indsats ved bjærgningen af mini-ubåden i grønlandsk farvand tidligere på året. Forud for overrækkelsen foretog selskabet den årlige kransenedlægning ved Tordenskiold's Sarkofag i Holmens Kirkes kapel.

Udland kort

Den årlige norske minestrygningsøvelse Sweepex er i gang. Der deltager minelæggeren ULLER, fire minestrygere, dykkerskibet DRAUG og et antal minedykkere. Øvelsen foregår i indre farvande og slutter 1. november.

11 britiske orlogsskibes deltagelse i sydafrikanske flådeøvelser har medført voldsom engelsk kritik. Regeringen forklarer, at det ikke er egentlige fællesøvelser, men britisk brug af et målskydningsområde... ja, som dirigeres af Sydafrikas flåde, kommenterer pressen.

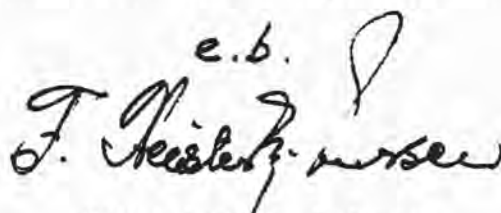
Det finske Wärtsilä-værft har afleveret den svenske Østersø-isbryder ATLE, en nykonstruktion baseret på langvarigt forsøgsarbejde. Skibet er 104,6 m langt og 23,8 m bredt - men trods bredden er det lykkedes at reducere den absolutte ismodstand. Maskinkraft 5 dieselmotorer á 5.000 hk., 54 mands besætning.

En fransk flådestyrke omfattende hangarskibet CLEMENCEAU, 33.000 t, missilfregatten TOURVILLE, destroyeren BOUVET og tankskibet LA SAONE og ABERWRACH er ankommet til Det indiske Hav. For at vise flaget og understrege, at man er istand til at afværge enhver trussel mod franske olieforsyninger, siger marinenestaben.

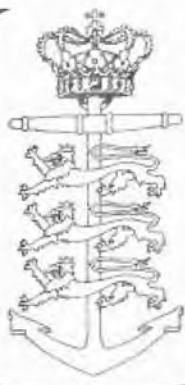
48 svenske værnepligtige har klaget til ombudsmanden over, at deres chef uden at have spurgt dem overværede en rutinemæssig lægeundersøgelse. De har ret, svarer ombudsmanden, han må ikke være der, og - tilføjer han - det burde lægen have fortalt ham.

Den amerikanske flåde har offentliggjort de første komplette billeder af orlogsskibet MONITOR, der under en orkan sank ud for Kap Hatteras under borgerkrigen for 111 år siden. Billederne er en mosaikopgave baseret på tusinder af undervandsoptagelser fra 220 f dybde. Skibet blev fundet sidste år.

Det norske forsvar har udbetalt den hidtil største præmie for et rationaliseringsforslag. Den tilfaldt to sergenter fra flyvevåbnet for en ombygning af en træningssimulator, så man sparede at købe en ny til 2 mio.kr. og årlige udgifter på 230.000 kr. Præmien var på 35.000 kr.

e.b.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

FYLLA undervejs

Mette Madsen sejler med inspektionsskib

Folketingsmedlem Mette Madsen fra partiet Venstre deltog i Folketingets grønlandsrejse, der begyndte den 21. august og sluttede den 4. september. Der deltog syv andre medlemmer af tinget og to embedsmænd, der om bord i inspektionsskibet FYLLA besøgte en række grønlandske byer.

Mette Madsen er også forfatter, og hun lovede FYLLA at skrive en artikel til Søværns-Orientering om sine indtryk af 14 dages rejse med et inspektionsskib. Trods megen travlhed siden i Folketinget har hun holdt sit løfte, og her er hendes beretning:

Den 21. august i år så jeg for første gang i mit liv et isbjerg, og lidt senere fik jeg det første glimt af Grønland, da Icelandairs maskine fløj ind mod Narssarssuaq gennem en smal kløft mellem fjeldsiderne. De var uventet grønne, og vandet i fjorden var grønt med isskoser som små klatter af barberskum.

Vi dalede ned mod en lufthavn og en kaj, hvorved der lå eet eneste lillebitte gråt skib. Jeg fik bange anelser. Det kunne da ikke være FYLLA? Jeg havde ladet mig fortælle, at vi skulle sejle med et stort skib med hundrede mands besætning og læge om bord. Og dette her var vel knap nok i matchboxstørrelse. Hvordan i alverden kunne det have plads til hundrede mand og een læge plus os ti fra Folketinget?

Men det v a r FYLLA, og FYLLA viste sig at have samme egenskaber som en god sko: Lille udvendig og stor indvendig.

Vi blev modtaget med bådsmandspiben og honnør og kaffebord med wienerbrød og velkomsttale af skipperen. Så blev vi indkvarteret, vi tre piger fik hospitalet til deling. Ingeborg fik oven i købet en køje, der ikke vipede i takt med skibet. Den var hun meget glad for.

Så sejlede vi, og i de følgende fjorten dage var FYLLA vort hjem. En af de første dage viste førstemester os det meste af skibet, og vi følte på vor krop, hvor hedt der var i maskinrummet, og hvor koldt der var på dækket. Og vi så, hvor snert "drengene" måtte leve op ad hinanden i banjerummene, og hvordan de alligevel med fantasi og humør havde pyntet og hygget dernede. Jeg håber inderligt, at FYLLA som det sidste af de fire inspektions-skibe hurtigst muligt må få den ombygning, der vil give de værnepligtige mere luft og albuerum i de måneder, de skal tilbringe så langt hjemmefra.

Som dagene gik, kom vi alle til at kende hinanden godt. Hertil bidrog i høj grad den udmærkede ordning, at vi gæster var delt op i flere små hold, der efter et sindrigt system på skift spiste i de fire forskellige messer. Vi fik mangan hyggelig sludder og mangan interessant debat over kokkens gode mad. (Kære Mulle, jeg kæmper stadig med de fire pund, jeg tog på undervejs).

Kun om morgenen, hvor Grete og jeg tit kom i sidste øjeblik, var der ingen tid til snak. Moseberg ryddede ubarmhjertigt bordet på klokkeslet og kostede os barsk ud af messen, når der skulle gøres rent. Men det var samme Moseberg, der bryggede varme toddyer til mig og lånte mig sin transistorradio og en stak kasettebånd, den dag jeg måtte blive i køjen med en kæmpeforkølelse.

Når vi ikke var på besøg i land, levede vi med i det daglige liv på

FYLLA. Hvergang helikopteren skulle på inspektion, fik en af os lov at komme med op. Jeg glemmer aldrig "drengenes" store grin, da jeg kom sjoskende i den alt for store flyverdragt med hængebag og støvler nr.44. Jeg fik også ørebeskyttere på, så jeg ikke kunne høre en lyd, men se kunne jeg, og det jeg så var pragtfuldt.

Den formiddag, jeg kom med op, var FYLLA på vej fra Egedesminde til Godhavn, og helikopteren skulle til Jacobshavn efter post. Så langt nåede vi nu ikke på grund af tåge, men vi nåede at slå et sving ind over bræen. En tunge af is ned gennem dalen mod havet, og isbjerge af alle størrelser og faconer. Der var ikke megen sol, kun en stribe, der netop ramte et højt punkt inde på bræen. Isbjergene ude i havet var blanke og isnende turkisblå i spalterne. Vi fløj meget tæt rundt om nogle af dem. De så meget utilnærmelige ud, var garanteret uberørt af menneskehånd.

Jeg frøs lidt på den sidste del af turen, men så fik vi øje på FYLLA, lille, søde FYLLA nede mellem isbjergene. Vi slog en bue rundt om skibet, og der stod de allesammen og vinkede til os. Officeren med sit grønne og røde flag, og Arne med toplue og fotografiapparat. Og pludselig stod vi ganske stille i luften og dalede fint og præcist ned. Landede med to små bløde bump midt i den gule cirkel, stod lidt og vuggede, slukkede for propellen. Og FYLLA havde igen de rigtige proportioner, og alle tog det pænt, at vi ikke havde den længselsfuldt ventede postsæk med.

I løbet af de fjorten dage besøgte vi en halv snes byer og to bygder, og vi blev konfronteret med en overvældende smuk natur, men også med meget store problemer - samt en umådelig stor gæstfrihed. For skønt man i de grønlandske byer naturligvis ønskede at vise os mest muligt, var der dog allevegne afsat tid til frokostpauser, hvor vi blev budt på grønlandske specialiteter, eller til hyggelige kaffeborde med masser af hjemmebagt kage. Ved hvert besøg i land var vi ledsaget af to repræsentanter for FYLLA, en officer og en værnepligtig. Jeg glemmer aldrig, hvor de små skolebørn i Holsteinsborg hang rundt om Harald og småsloges om at holde ham i hånden. Jeg mindes også med stor glæde besøget i Grønnedal, hvor admiralens frue gav frokost og med stolthed fremviste noget så sjældent i Grønland som en græsplæne, og hvor officererne inviterede os alle til middag og dans i officersmessen om aftenen.

Og jeg husker også, hvor spændende det var at stå i mørket i plotterummet og vente på, at helikopteren skulle vise sig på radarskærmen - og vædde om det nøjagtige klokkeslet. Eller at blive kaldt på broen for at se en hval. Eller vågne midt om natten ved, at maskinen gik i stå, og gennem

koøjet spændt følge, at vi kontaktede en trawler, der var kommet indenfor 12-mile-grænsen. For vi må ikke glemme, at FYLLA først og fremmest er inspektionsskib, og at denne opgave går forud for alle andre - herunder også transport af folketingsmedlemmer.

Alligevel havde vi ikke eet sekund fornemmelsen af, at vi var til besvær, skønt ti mennesker ekstra må have grebet temmelig meget ind i den daglige rutine på FYLLA.

Som vel alle andre kom jeg hjem fra min grønlandsrejse fyldt til randen med meget stærke indtryk og en større, ja, på mange punkter helt ny viden om forholdene i den nordligste fjerne del af vort land.

Og det var naturligvis også Folketingets mening med at sende os derop. Men samtidig fik jeg som tillægsgevinst også udvidet mit kendskab til, hvad det vil sige at gøre tjeneste i søværnets skibe, og jeg har fået en dyb respekt for de mennesker, der under vanskelige forhold, langt fra deres hjem og deres kære, dag efter dag og år efter år passer et hårdt job til gavn for vort land.

Og så oven i købet med godt humør, skriver Mette Madsen.

(FYLL).

Inspektionskutter flytter kirke

Det er ikke hver dag, vi flytter en kirke i søværnet, ja, man tør vel næsten påstå, at inspektionskutteren MALLEMUKKEN er temmelig ene om at have udført en sådan opgave.

Ved nedlæggelse af byen Qutdligssat på Disko-øen blev 400 af beboerne flyttet til Jakobshavn. Her er der kirkemangel, hvorfor tilflytterne fremsatte ønske om at få flyttet kirken i Qutdligssat til Jakobshavn. Kommunalbestyrelsen havde i samarbejde med Mellempfolkeligt Samarbejde nedtaget kirken, men da der opstod problemer med transporten, stillede Grønlands Kommando MALLEMUKKEN til rådighed.

I dagene 18.-23. oktober blev kirken lastet om bord og sejlet til Jakobshavn. Flytningen skete dels som dækslast på kutteren, selv ved hjælp af 3 pramme, der blev bugseret af MALLEMUKKEN. Grønlands Tekniske Organisations rejsebåd SAVIK assisterede som sikkerhedsfartøj. Et arbejds hold på 14 mand var underbragt i kutteren og rejsebåden, men MALLEMUKKEN bespiste dem alle.

Den 23. oktober ankom MALLEMUKKEN til Jakobshavn med kirken i god behold. Ved en efterfølgende sammenkomst takkede formanden for kommunalbestyrelsen for hjælpen og overrakte hvert besætningsmedlem en mindeplatte om Knud Rasmussens fødeby Jakobshavn.

MALLEMUKKEN oplyser ikke, om man benyttede lejligheden til at holde gudstjeneste under sejladsen.

(MALM)

54 mine-udrykninger

Strømmen af farlige genstande synes at være endeløs. Mineuskadeliggørelsesholdet fra Minedepot Dråby har i juli kvartal haft 14 udrykninger. De omfattede bl.a. en engelsk afstandsmine, en tysk pansermine, 1 øvelsesmine, 2 engelske øvelses-hedgehog, en 47 mm mortergranat, en 37 mm granat, tre 20 mm granater, mange blus, raketter, detonatorer, 8.100 stk. håndvåbenammunition og 1 brændstoftank.

Der blev kørt 2.552 km og sejlet med orlogskuttere.

Mineuskadeliggørelsesholdet fra Minedepot Grelshede havde i samme periode 40 udrykninger, heraf 25 efter farlige genstande. Udrykningerne omfattede bl.a. 1 hornmine, 1 sabotagecontainer fra 2.verdenskrig, 1 fodfolksmine, to 120 mm granater, en 22 mm granat, 500 stk. håndvåbenammunition, 1 mortergranat, adskillige nødblus og nødraketter, dele fra en torpedo og 1 sonarbøje. Holdet tog sig også af en kasse russiske skibspapirer - vi ved dog ikke, om den er medregnet under farlige genstande.

Der blev kørt 7.600 km og sejlet med orlogskuttere.

(FLS FRH)

Indland kort

Chefen for Søværnet har holdt chefskonference på Forsvarets Kursusinstitution Lynæsfort i dagene 5.-7. november. De 50 deltagere drøftede bl.a. personelforhold, uddannelseserfaringer og fremtidige aktiviteter.

Der samles i disse dage 4½ t gods til det årlige juledrop til slædepatruljen SIRIUS. I godset er der som sædvanlig julegaver, proviant og post til patruljen og stationerne i Østgrønland. Droppet sker fra flyvevåbnets C-54 den 26.november.

Flådestation Frederikshavns officersklub fejrede Tordenskiolds 284 årsdag med at invitere 40 personer til sammenkomst. Gæsterne var fra byrådet, erhvervslivet og andre, man jævnligt har kontakt med.

KFUMs soldatermission har rundet 85 år. Organisationen råder over 32 soldaterhjem, heraf 29 i egne bygninger. Driften sker med tilskud fra Forsvarsministeriet og gennem landsindsamlinger, men det er blevet foruroligende dyrt at drive soldaterhjem.

Inspektionsskibet INGOLF aflagde 2.-5. november besøg i Reykjavik. Det skete i 1100-året for Ingolfur Arnasons bosættelse i Island, og da skibet er opkaldt efter ham, fik besøget en omtale udover det sædvanlige i den islandske presse.

I anledning af den jugoslaviske præsident marskal Tito's officielle besøg i Danmark som H.M. Dronningens gæst flagede Flådens skibe over toppene den 29. og 30. november og illuminerede udenfor flagtid.

Udland kort

Den amerikanske flåde får snart de to første af en serie på 30 missilhydrofoilibåde af PEGASUS-klassen, der bygges af Boeing. Data 235 t, fart 40 knob i hård sø, 8 Harpoon-missiler og en 76 mm kanon. Italien og Vesttyskland har meldt sig som købere til en variant af båden.

Det svenske kystartilleri har fået regeringens tilslutning til at købe 1.200 øvelses-missiler af type 52 af den franske fabrik Aerospatiale. Pris 20 mio. sv.kr. Fabrikken har længe truet med at standse produktionen af dette missil, som svenskerne har brugt siden 1964, hvis der ikke snart kom en stor bestilling.

DDR indfører nu graden fændrik i forsvaret. Den svarer til den sovjetiske Praporschtschik. Den første østtyske fændrik-udnævnelse ventes i januar, hvor bl.a. stabsobbermeistere i flåden får betegnelsen.

Den svenske minekrydser ALVSNABBEN forlod Karlskrona den 6. november for at gennemføre sit tyvende langtogt. Denne gang besøges bl.a. Teneriffa, Nigeria, Brasilien, Trinidad, Columbia, USA og Puerto Rico, før man er hjemme den 21. marts. Om bord vises en eksportudstilling opstillet af svensk industri.

Den britiske flådes øvelser med Sydafrikas flåde vækker stadig kritik. Marinestaben siger, at krydseren BLAKEs salut i Kapstaden, og styrkechefen, admiral Leachs receptioner blot var protokolmæssige. Man kunne ikke gøre for, at Sydafrikas presse blæste det op til et britisk goodwill-besøg.

S. Thøstrup
Thøstrup